

Szerkesztőség, kiadó-hivatal és nyomda:

Cluj-Kolozsvár, St. Baron L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon:

Szerk. és kiadóhivatal 9-77

Zs. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályaudvaron és vidéken 5 lej Bukarestben is 5 lej

KELELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában

Egész évre — — 1150

Félévre — — — 600

Negyedévre — — 320

Egy hónapra — — 110

*

Csehszlovákiában

Egy hónapra Ck 40.—

Egyes szám — — 3.—

1927 március 8 Kedd

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 54 szám

5687 Véadar 4

Masaryk G. Tamás

Irta Kaczér Illés

Ma lett 77 éves. Dátum ez? Több. Határkő? Jóval több. A határkő megállást jelent és Masaryk életében nincsenek megállások. Az sem megállás, hogy most lesz hetvenhétéves. Ha valaki eléri a hetvenhetedik születésnapját, az ezüstszelid patriarkánapot, ez egy család számára esemény szokott lenni. Masaryk G. Tamás hetvenhetedik születésnapja nem egy kis család, de egy ország eseménye. És ennél is több: Európa eseménye. Mert mindazt, amit ma magasabbrangú és nemesebb európaizmusnak nevezünk, úgy is ki lehet fejteni, hogy Masaryk G. Tamás. És így Masaryk G. Tamás életének minden fontosabb mozzanata az európai mentalitás számára jelent eseményt.

Kevesen vannak nagyszerű és felsőbbrendű európaiak, de ahányan vannak, valamennyien ö rá néznek, mint valami meg nem nevezett vezérre. G. H. Wells, az emberi eszmék nagy álmódosója és harcolója, azt írja egyik könyvében: „Ha bölcsességet akarunk hallani, Prágába kell mennünk, mert ott lakik a Bölcs Ember.” És George Bernard Shaw, aki ezidőszereint Európa egyik legélesebb szemű és legokosabb embere, amikor egy interjú során megkérdezték tőle, meg tudna-e nevezni valakit, aki az Európai Egyesült Államok élére lehetne állítani, három férfit nevezett meg s a három közül is elsőnek Masaryk G. Tamást.

A Bölcs Ember, a nagy európai eseményes életének ez a mai eseménye bizakodó derűt jelenthet minden nemesebb harcos számára, mert imhoh a bizonyosság, hogy a komoly élettartalom, a felsőbbrendű célok szolgálatába állított harc örök fiataliságot jelent. A test talán megöregszik, de a lélek megmarad fiatalnak. Masaryk G. Tamásnál ez a fiatalság nyilván eredendő adottság, testalkat és lélekkonstrukció: az az optimizmus, amely a lényén a belőle kiáradó gondolatokon és szüntelen aktivitásán előmlik, veleérkezett a küzdelmes gyermekkorból és elkísérte őt viharos, gazdag és sorsszerű pályáján mindmáig, hogy kísértőtársa legyen további életében. Két mosolygó gyermekszem ez az ő optimizmusa, kristályosan felcsillanó gyermek-kacagás: egy gyermek, aki a viharral küzdő hajón alszik és mosolyog, mert szépet álmodik. Masaryk G. Tamás nem is főként nagy-nagy elméleti értékeivel jutott keresztül az idők viharain, hanem szívének örök gyermekiségével. Amit nevezhetünk jósnak, nevezhetünk derűnek, nevezhetünk optimizmusnak, vagy harcos bátorságnak, de a művész számára s a művész szemében ez az örök gyermeki, ami csak azokban marad meg, akik igazán emberek és igazán alkotók.

Nézzétek az arcát. Mekkora komolyság! Mennyi egyszerűség és emberség! Magasraszökő homloka mintha hétéftől megrepedni akarna, hogy szétöntse kincseit. S a két csontdudor ott a homlokán! Valahogy így kezdődik a két lángoló szarv Michelangelo Mózesének a homlokán. A szeme éles, mélységesen szürke s a szeme fölött is oly komolyan csillan konzervatív cvikere. De a cvikkeren valahol megtörik egy kis ottfelejtett napsugár, a komolyságon átvillan egy finom mosolygás s a tudós- és államférfi-arc, vagy nem is: a Mózes-homlok mögött ott látja az ember a szelid gyermekeket. Véletlen-e, hogy Masaryk úgy szereti a gyermekeket és olyan kedvesen és bohókásan eljátszik velük? A nyakába ülteti és lovagoltatja őket. Nem az öreg Masaryk ez, hanem a gyermek Masaryk, aki fantáziájával és jövőbenzésével leginkább hozzájuk van közel, a legifjabb és a legígéretesebb

nemzedékhez. És ahogy a gyermek előről fedezi fel a világot, ő újra meg újra előről fedezi fel az igazságokat, mindig egyformán nagy szenzáció neki, amikor rájuk talál és egyformán nemes hévvel és erőteljes harcikéddel indul el, hogy megvédje vagy győzelemre juttassa őket.

Ha H. G. Wells öt mondja Európa Bölcs Emberének és ha George Bernard Shaw neki szánja az uralmat az egyesült európai demokráciák fölött, mi már nem mondunk se sokat, se különösen meglepőt, ha azt mondjuk, hogy Masaryk G. Tamás, a csehszlovák köztársaság legifjabb pontja, legmegostromolhatóbb tornya. Mert Masaryk G. Tamás jelenti a demokrácia autoritását. Ha ez a messzire világító autoritás hiányzik, ma talán egészen másként alakultak volna a köztársaság dolgai, más sorsra lenne a demokráciának, mint ami van, mert ez

az élő és diktáló autoritás adott tempót az időnek és állított meg olyan tempókat, amelyek veszélyesek lehetnek volna és igenis a káoszba taszították volna a csehszlovákiai demokráciát. És ez a káosz nem csupán a mi demokráciánknak lett volna káosz, de annak az európai gondolatnak is, amely ma, néha egészen sötét napokban, tisztára ezeknek a nagy európaiaknak a homloka mögül világít elő. s az, hogy autoritás még nem is túlságosan jellemző Masarykra, hiszen Masaryk nem bálvány, hanem élő ember. Egy élő és valóságos aktivitás, amely cselekszik és határozott irány felé vezényel. Sohasem hátraarcot, mindig csak előret. A lépés itt-ott magasabb lehet, de az irány mindig ugyanaz, mert Masaryk messzibe néző szemét lát valamit, még akkor is, amikor mások csak felhőkre botlanak. Az ő szemé, amely a gyermekek és a költők szemé, a legfeketébb vihar-felhőkön is meglátja a hasadást és a hasadékon keresztül a célt, amely néha hosszú és kiváratlan pillanatokra elrejtí magát.

Harminc fontos ügy kerül a népszövetségi tanács ülészaka elé

A Saar-probléma, a leánykereskedelem elleni küzdelem, a világgazdasági konferencia, a felsősziléziai iskolavizsoly ügye a tanács elé kerül

Kína delegálja felveti a kínai problémát?

Genf, március 7. A Népszövetség tanácsának negyvennegyedik ülészaka ma délelőtt 11 órakor nyílt meg. A tárgysorozat harminc kérdést ölel fel, közöttük mint legfontosabb szerepel a Saar-probléma. Tárghalmi fogják továbbá a felsősziléziai németek felterjesztését az iskola-kérdésben. A beadványban a németek élesen tiltakoznak a lengyelek elnyomatása ellen.

Ugyanezen az ülésen tesznek jelentést a gazdasági világgazdasági konferencia és a magánügyváltás ellenőrzésére hivatott konferencia előkészületeiről. Az ülésnek valamelyik napján tárgyalásra kerül a magyar állampolgárok erdélyi birtokperének kérdése is. Ugyancsak ebben az ülészakban fogják tárgyalni a görög, bolgár, román menekültek letelepítésének ügyét. Nagy érdeklődésre tarthat számot az a tanácskozás, amit a nemzetközi leánykereskedelem elleni küzdelemről fognak folytatni.

Beavatott körökben úgy tudják, hogy a Briand és Stresemann között történt bizalmas megbeszélésen szóba került a Rajna-vidék kiürítésének kérdése is, azonban a német kormány a kiürítést egyelőre nem erőlteti, hanem inkább arra helyezi a fűslyt, hogy a német-lengyel ellentétek simuljanak el és ez a probléma — legalább is jóideig — ne foglalkoztassa a német közvéleményt. Mihelyt ez az ügy elintéződik, a német külpolitika teljes erővel fogja megindítani a kampányt a kiürítés végrehajtása kérdésében.

Az angol sajtó bejelenti, hogy a Saar-vidéki kérdés a Népszövetség ülészakának legnehezebb problémái közé tartozik. Az újságok követelik Stephens tábornok, a Saar-vidéki bizottság elnökének kicserélését egy kanadai emberrel. A tárgyalások egyébként főként arra fognak irányulni, hogy megállapítsák a francia csapatok elvonulásának pontos határidejét.

A felsősziléziai iskolavizsoly ügyében a Népszövetséghez a németek hétezer negyven felsősziléziai lakos aláírásával külön kérvényt is adtak be. A kérvényben arra kéri a népszövetséget, hasson oda, hogy gyermekeik német iskolákba járhassanak, mert a kettős kulturát a fiatalok képtelenek befogadni. Calonder, a felsősziléziai német-lengyel vegyesbizottság elnöke

e kérdésben ugyan a genfi egyezmény rendelkezéséhez képest, a lakosság igényeinek javára döntött, azonban Lengyelország tiltakozott ez ellen és utalt arra, hogy az ilyen precedensek fejetetejére állítják az egész kisebbségi jogrendszert. A kérdést valószínűleg nem fogják eldönteni a jelenlegi ülészakon, hanem véleménynyilvánítás céljából a hágai döntőbírárság elé terjesztik.

Genf, március 7. A német delegáció körében úgy tudják, hogy Stresemann a tanácsot német nyelven fogja üdvözölni, beszédét pedig angol és francia tolmácsok fordítják, de az is lehetséges, hogy Stresemann végig németül fogja vezetni az ülészeket. A delegációk kivétel nélkül jelen vannak. A tanács hat ülésén véglegesen fog a napirenddel és legkésőbb szombaton tartja záróülését. Briand már kedden elutazik, míg Chamberlain bevárja az ülészak végét, valószínűleg azért, hogy tanácskozzék a kínai delegáció vezetőjével, Csaoshi-Csuval, aki állítólag a mostani ülészakon fel fogja vetni a kínai problémát.

Genf, március 7. A Havas-ügynökség genfi jelentése szerint, Briand és Stresemann megbeszélésükön örömmel állapították meg, hogy a két nép közelebbhozására irányuló óhajuk nem változott. Thoyri óta Németország semmit sem javasolt a Rajna-vidék esetleges kiürítése fejében ellenértékül. Francia körök benyomása szerint a kiürítésről mindenesetre fognak tárgyalni, de nem Genfben. Szóba került a német-lengyel viszony is, amelyre vonatkozólag az a nézet alakult ki, hogy a nehézségeket sikerülni fog elsimítani. A zárt ülés lezajlása után déli háromnegyvedtizenkettőkor nyilvánosnak jelentették ki az eddigi zárt ülészakot.

— A katonai ügyészség letartóztotta a keresztény liga két vezetőjét. Bukarestből jelentik: A katonai ügyészség szombat éjjel letartóztatta dr. Istrate és Popescu Tudoret, akik mindketten a keresztény liga Zelea Codreanu frakciójának vezetői. Az ügyészség nem adott felvilágosítást a letartóztatás okairól. Ma mindkét ismert keresztény párti vezért szabadon bocsátották.

nyagok

jdonsági
ipkék,
n é k

ztékban

Steiner

gek áruházában
ii No 12.

gelegánsabb
zeti mterme
Saguna No 13.
a Miklós-utca)

TÉSEK

j, vastagabb bett-
tés 50 lej. Állást-
Apróhirdetések díja
ak úgy továbbitunk
Eljegyzési hírek díja
150 lej.

sek 40—50 éves jobb
asszonyt, ki főzni
Jacob Deutsch, Timi-
Fabrika, Str. Dacilor
2427

lán (Szamosujvár) ri-
gőziúrdó azonnaira
reflektánsok fordul-
Fischer Albert hit-
gi elnökhöz. 2428

termek garderozzal,
s mellékeltégek-
yárnak, clubnak, ét-
inek alkalmas, azon-
kiadó Deák Ferenc-
32 alatt.

ét kintűnő Paloghy-
tű olesón eladó. Cím
dóban.

unwald

j, Str. Vlahuta (vett
Yai-u.) 3. Telefon 147

egesiszolda és tükör-
r. Táblaúveg raktár
üvegezési vállalat.
ás tükörök újrafon-
rozása. 1007

mán, angol, francia,
t, magyar fordítások.
lek (cégeknek hónap-
sérvények, periratok,
mányos, műszaki, köz-
asági, irodalmi cikkek
Másolások, sokszoro-
k. Dr. Mandel, Strada
k (v. Kötö-u.) 3. Tele-
831.

helybéli esti és reg-
geli friss

tej

ivánatra házhöz
zállítva is) állan-
óban kapható Elek
ejüzemében, Su-
atiu (v. Viz-u.) 8.

Eliseva: a Volgamenti Ruth

Irtta Schön Dezső

A napokban egy rövid hír jelent meg a lengyelországi lapokban, mely szerint Eliseva (csak így: Eliseva) a kiváló héber költőnő pár heti tanulmányutrá Lengyelországba érkezett. A költőnő legutóbb két évig tartózkodott Erec Jiszráélben, ahol meleg ünneplésben volt része s most gazdag tapasztalatokkal ellátva, kezdi közelebből tanulmányozni Kelet-Európa zsidó tömegeit.

Azon kevés költőnő közül, kiket az új héber irodalom ismer, Eliseva külön helyet foglal el. A héber költők azon sorába tartozik, akik teljesen felszabadultak a bibliai szépség-attributumok kötelékei alól. Értéke ennek az újításnak a természetesség arányitva, mely kifejezésre jut az egyszerű, a szívhez közelálló nyelvezetben, azáltal is emelkedik, hogy összes versei az erecsiszráéli dialektusban vannak írva és ez döntő jelentőségű az ifjú héber generáció számára, mely ezt a dialektust beszéli.

A dolgoknak azonban a csodálatosabb része az, hogy Eliseva születése szerint — egy pravoszláv hitű orosz parasztnak a lánya. Jalystava Zerkova — ez volt ezelőtti neve, — Moszkvában született és ott is nevelkedett intellektuális körében. Eliseva édesanyja, egy született írlandi nő, meghalt, amikor ő alig hároméves volt, azután egy angol nagybátyja házában nevelkedett. Az angol nyelv és irodalom sokban befolyásolta a zsenge kislányt. Gyermekkorában nem volt alkalma zsidókkal megbarátkozni, ő nem is volt soha zsidó gettóban. Szülővárosában nem ismert csak kevés asszimiláns zsidót és egynehányat a cionisták köréből, kik erősen hatottak rá.

A zsidó nép sorsa, rendíthetetlen hite a zsidó nemzeti megújulás nagy ideáljában, a héber nyelv **שפת הלב וההיגיון** „a szív és hajnalhasadás nyelve“, amint ő azt nevezi, mindezek mély rajongással töltötték el a fiatal Lisy lelkét. Tanulni kezdi a héber nyelvet a tel-avivi gimnázium egy tanítványánál. Gyakran eljár a sinagógába, hogy figyelje a „caar hadoroth“, a nemzedékek fájdalmát.

Eliseva lírai költőnő. A természet a Minden-ség szentélye, a csillagok szombat esti gyertyák, ő papnője az emberszeretnek.

„Két lélek lakozik bennem — írja a szlávok lánya első héber leveleinek egyikében — orosz lélek és héber lélek „nösámá ivrith“. A héber lélek lassanként uralkodni kezd egész énemben“. Abban az időben, 1919—20-ban, sokat panaszkodik, hogy nincsenek Haasenben (abban a városban, amelyben akkortájt lakott) olyan emberek, akikkel el tudna beszélgetni az összes új dolgokról. Szülővárosában teljesen el volt zárva. Minden idegen és távol volt tőle. „A galuth keserveit nagyon is jól tudom“ írja akkori leveleiben. A héber könyvekben leli egyedüli örömét nappal és éjjel.

Midőn a zsidó menekültek az orosz határszéli falvakból Haasenbe jöttek, segítséget akart nekik nyújtani a szőkehajú szláv lány. Összetoborozta a szegény zsidó gyermekeket és a saját szobájában tanult velük chümist Raschi kommentárral, Sulchan-Aruchot és még sok olyan dolgot, amit a zsidó kultusz okvetlen megkíván.

Amint haladt a héber nyelv tudásában, úgy kezdte gyarapítani írásait kizárólag ebben a nyelvben. „Ha nem a nehézkesség, melyet orosz születémtől örököltem s ha nem az a lustaság, mely sajátosságom, sokkal többet tehettem volna a héber irodalom érdekében.“ (1922-ben írt leveleiből.)

Irgyelte a moábi Ruthot, ki megelőzte őt s ki elsőnek mondotta: „Néped — az én népem és Istened — az én Istenem.“ E szavakat írta Eliseva mottóul egyik legjobb verse elé.

Megnyílt ארטה כשר
étterem -- Timișoaran

Belváros, Börze-ucca. — Olariu Parneu palota.
Elegáns, tiszta, olcsó és megbízható. Utazóknak
10% kedvezmény. — Restaurant Müller.

Vigyázat!

Ezek
állandóan
olcsóbbodó
árak!

„Sipos Sport“ női harisnya	lei	39
„Sipos cérna“ fényes női harisnya	lei	67
„Sipos Kuhnid“ fátol női harisnya	lei	77
„Sipos selyem“ női harisnya, ha elszakad, ingyen aők helyett		
egy másik párat	lei	137
„Sipos nagyon tartós“ férfi sockni	lei	20
„Sipos selyem“ mintás férfi sockni	lei	67

Az árakat folyton mérsékelem. „SIPOS“, Calea Regele Ferdinand 8.

Reméli, hogy a zsidó nép „a gazdag és végtelenül jó, heásir vchator leén kéc“ nem fog elfordulni a szeretet és bizalom áldozatától, melyet ő nyújt neki.

Az utolsó években erős vágy fogta el Elisevát, és mert hosszú ideig nem tudta azt teljesíteni, mély fájdalom töltötte el érzékeny lelkét. Nagyon vágyódott Erec Jisz-

rálbe, Jerusolajimba, „a népek és nemzedékek városába“. Nem riadt vissza az életnehézségektől, melyek abban az országban uralkodnak, ámbár még tapasztalatlan volt az élettel szemben. „Midőn észreveszem, hogy dalforrásom kezd apadni, az az érzésem támad: ott a szép napos országban újra pihenni fog rajtam a Sechina...“

Egész Csehszlovákia osztatlan szeretettel ünnepli Masaryk elnök születésnapját

Nem lesz ellenjelölje Masaryknak a májusi elnökválasztáson

(Prága, március 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az összes lapok magasztaló cikkeiben ünneplik Masaryk elnök születésnapját. Feltűnést kelt a „Ceh“ című lap cikke, amely kifejezést ad az egész keresztény lakosság Masaryk iránti jókívánságainak. E lap ugyanis szoros összeköttetésben áll a prágai érsekkel, aki a cseh kormány vatikánellenes politikája miatt eddig nagyon rezervált álláspontot foglalt el az államfővel szemben is. A „Narodni Listi“, amely az elmúlt évben éles támadásokat intézett a köztársaság elnöke ellen, most szintén jókívánságainak ad kifejezést. A lapok e megnyilatkozásait jellemzően mondják az új elnökválasztás esélyeire. Bizonyosra veszik, hogy a májusban megtartandó választáson Masaryknak nem lesz ellenjelölje.

A fascista milica tagjai janicsárok módjára terrorizálják az olaszországi jugoszlávokat

Önkényeskedés minden vonalon. Koldusbotra juttatják az itáliai szlávokat.
Még a papjaikat is elkergetik

(Belgrád, március 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A ljubljani kisebbségi iroda részletes jelentésben számol be az olaszországi szlávok üldöztetéséről. A terjedelmes tudósítás mindegyikét megállapítja, hogy a szlávok által lakott területeken levő községek autonómiája megszűnt és a szláv egyesületek sem működhetnek.

„A monarchia idejében Görzben szabor volt — írja a kisebbségi iroda — de a hatszázezer főnyi olaszországi szláv kisebbségektől ezt már rég elvették. Most törvényjavaslat készül, amely visszaállítja a régi szaborokat, de a tagokat nem választás útján fogják a tartománygyűlésbe küldeni, hanem a fascista szövetség ajánlatára nevezik ki.

A szlávok sorozatos sérelmei közt fel kell említeni a fascista miliciát, amely munkanélküli emberekből áll, akik minden törvénytelen ségre kaphatók. A fascisták főleg Délkarnthiában működnek nagyobb sikerrel, miután a szlávok itt él kompakt tömegben és a szlávok megfélemlítése végett van szükség rájuk. A fascista milicia legjobban a török janicsárokhoz hasonlít, akik a törökök balkáni uralma idején borzalmas kegyetlenséggel gyilkolták le a keresztényeket. Minden szláv lakta községben kinevezett polgármester van, aki a község ügyeit teljhatalommal intézi. A legtöbb polgármester nem is lakik székhelyén, hanem csak hetenként egyszer-kétszer látogat el a község házára az akták aláírása végett. A polgármester után a titkár a legnagyobb hatalom. A titkárnak szintén fascistanak kell lennie. A szláv tisztviselőt mindennün kidobták és az új szláv generációt az a veszély fenyegeti, hogy a kenyerét sem tudja megkeresni, ha tanulmányait elvégezte.

Az iskolaoktatás teljesen olasz. Az ovodák, elemi és polgári iskolák mind az elolaszítás célját szolgálják. A megmaradt szláv tanítók ellen folyton intrikákat szönek és egymásután

bocsátják el őket a szolgálatból. A szláv tanulókat fascista szervezetekbe kényszerítik és a bányavidékek munkásait is megfenyegették, hogy elbocsátják őket, ha gyermekeiket nem állami iskolákba iratják be. Az olaszok csak a saját kulturájukat ismerik el, a szláv kulturáról hallani sem akarnak és azt mondják, hogy ilyesmi nem létezik. Ez az oka annak, hogy minden igyekezetükkel a szláv kulturintézmények tönkretételén fáradoznak.

A fascistáknak egyébként elsősorban a szláv gazdasági egyesületek és szövetkezetek megszerzése a céljuk és a szláv gazdasági egyesületekbe teljesen önhatalmulag lépnek be. Megállapítják, hogy valamelyik szláv gazdasági egyesület irredentagyanus, vizsgálatot folytatnak ellene és a fascisták soraiból neveznek ki felügyelőbizottsági tagokat az egyesületekbe. Ha ez megtörtént, az egyesület rögtön megszűnt gyanus lenni. A szláv kereskedő, iparos képtelen kölcsönt szerezni és emiatt a csődök napirenden vannak. Az elpusztult egzisztenciák romjain pedig betelepített olaszok kezdenek új életet.

A kisebbségi iroda végül elpanaszolja, hogy a fascista Olaszország most azon fáradozik, hogy az egyházat is megnyerje céljainak, ezért a szláv lakta területeken beszüntette a glagolica használatát a templomokban. A szláv nemzetiségű lelkészek sorban elhagyják Olaszországot és helyüket olasz nemzetiségű papokkal töltik be.

— Fedák Sári visszaérkezett Budapestre. Budapestről jelentik: Fedák Sári az elmúlt éjjel visszaérkezett Amerikából Budapestre. Az újságírókkal közölte, hogy amerikai turnéja fényesen sikerült, az amerikai magyarság mindenütt tüntető szeretettel fogadta. Mindszenthyt egy mozivállalat szerződtette öt évre. A szüvésznő annak a reményének adott kifejezést, hogy még tiszter fog kimenni Amerikába.

Hossz kin Miről tá

(Bucuresti tudósítójától.) Kelet, hogy a vezetői. Weiss vezető igazgatók Bukarestbásu transakci

a román-r

A Pesti Magyar boru előtt a M állott a legsz zet révén b egész keletu tudvalevőleg Marmoroscha az volt, hogy törvények ért síthette a Ke minoritásba k társat kereso bankban talál

A háboru megnyílt a ro már jelentős piacok számár amely mint il

a román egymillió és a „Cor látog

Weiss Fő lásokat folyta ségekkel, amé kölcsönt akar lásokat folyta bányavállalato szénbánya mé tarjánának e eredménnyel Salgótarjáni os

a lej em azok a p amelyek

igy elsősorban február 22-ik végére 167-5 is 18 pengőre kedés a lej e hatását muta

A magya kinál a pénz — amióta a mederben fol viszonyokkal

Ezek a kölcsönö

A Kereskede bank, így a kölcsöntárgya

A magya fokig kapcsol rekvésével. A sen nagy és rendelkezésü tudnák elhel kel haladó, azonban attó sikerül lekö uttal a romá zését is és e létre. Ha a mániában, u szorulna. En lások, amely

Pri legjutány fátel Telefon 1

Hosszulejratu dollár- és fontkölcsonöket kinál a román iparnak a magyar tőke

Miről tárgyaltak a fővárosban Weiss Fülöp és Conräd Ottó, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank vezérei

(Bucuresti-Bukarest, március 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az elmúlt héten jelentette az Uj Kelet, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank vezetői, Weiss Fülöp elnök és Conräd Ottó ügyvezető igazgató napokig tartó tárgyalásokat folytattak Bukarestben. Ezek a tárgyalások nagyszabású transzaksiókkal vannak kapcsolatban és

a román-magyar pénzügyi relációk újra-felvételét jelentik.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, amely a háború előtt a Marmorosch, Blank & Comp. bankhálzához tartozott, a legszorosabb összeköttetésben és ezen intézet révén bonyolította le nemcsak romániai, de egész kelet-európai üzleteinek legnagyobb részét, tudvaleg a háború után teljesen megszűntette a Marmorosch-al az üzleti összeköttetést. Ennek fő oka az volt, hogy a Marmorosch a román nacionalizációs törvények értelmében a tőkeemelésekben nem részesíthette a Kereskedelmi Bankot, miáltal ez elenyésző minoritáshoz került. A Kereskedelmi Bank új üzlet-társat keresett Romániában és ezt a Chrissoveloni-bankban találta meg.

A háborús pszichózis elmúlásával azonban újra megnyílt a román piac a magyar tőke előtt, amely már jelentős kölcsönöket képes folyósítani a keleti piacok számára. A Kereskedelmi Bank volt az első, amely mint ilyen,

a román cukorgyáraknak a múlt évben egymillió dolláros kölcsönt nyújtott és a „Commerz” vezetőinek bukaresti látogatása is ezzel függ össze.

Weiss Fülöp és Conräd Ottó beható tárgyalásokat folytattak elsősorban a cukoripari érdekeltségekkel, amelyeknek ezidén is nagy nemesvalutájú kölcsönt akarnak folyósítani. De ezenkívül tárgyalásokat folytattak petróleumtársaságokkal, valamint bányavállalatokkal és részt vettek a Petrosáni Községben mérelemegállapító ülésen is. A Salgótarjánban ez a nacionalizált vállalatok kielégítő eredménnyel dolgozott az idén, aminek hatása a Salgótarjáni osztalékában is mutatkozni fog. Általában

a lej emelkedését megéreztek mind-azok a pesti tőzsdén jegyzett papirok, amelyek Romániával valamilyen kapcsolatban vannak,

egy elsősorban az Urikányi, amelynek papirjai a február 22-iki 151 pengős kurzusról a hónap végére 167-50 pengőre emelkedtek. A Temesi Sör is 18 pengőről 21 pengőre emelkedett, amely emelkedés a lej emelkedésnek az osztalékban kifejezendő hatását mutatja.

A magyar tőke angol fontokat és dollárokat kinál a pénzügyi piacnak, amely — amióta a német kölcsöntárgyalások a legjobb mederben folynak — újra possibilitiesá vált a viszonyokkal ismerős, közeli európai piacokon.

Ezek a kölcsönök hosszulejratu ipari kölcsönök formájában kerülnek kibocsátásra.

A Kereskedelmi Bankon kívül több budapesti nagy bank, így a Belvárosi Takarékpénztár is folytat kölcsöntárgyalásokat, főleg erdélyi pénzintézetekkel.

A magyar tőkének ezen tárgyalásai bizonyos fokig kapcsolatban vannak a németek romániai tőke-keresésével. A magyar bankok, amelyek meglehetősen nagy és olcsó külföldi hitellel rendelkeznek, a rendelkezésükre álló tőkét igen hasznóhajtóan tudnák elhelyezni az iparosodás útján nagy lépésekkel haladó, de tőkeszegény Romániában. Félnek azonban attól, hogy a németek kiszorítják őket, ha sikerül lekötni a nagy német kölcsönt, amely egyúttal a román-német gazdasági kapcsolatok rendezését is és ezzel hatékonyabb német munkát hozna létre. Ha a németek már megvetették lábukat Romániában, úgy a magyar tőke egyidejűleg háttérbe szorulna. Ennek elkerülésére folynak most a tárgyalások, amelyek megfelelő eredménnyel kecsegtetnek.

Prima tüzfát

legjutányosabban házhoz szállít FISCHER fatelep, Cluj, Piata Gării No 2.

Telefon 1300

Telefon 1300

Érdekes megemlíteni, hogy

a Kereskedelmi Bank vezetői bukaresti tartózkodásuk alkalmával visszaadták Blank Arisztidnek látogatását,

Az „Indreptarea” megvédi Leon Blumot az „Universul” támadásai ellen

(Bucuresti-Bukarest, március 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Indreptarea”, a kormány hivatalos organuma mai számában a következőket írja: Az „Universul” az emberi jogok ligájának február 16-án Párisban tartott gyűlésével kapcsolatban megtámadta Leon Blumot, a francia szocialisták vezérét, akitől nem is várt egyebet, mint románellenes megnyilatkozást, hiszen zsidó származású. A hivatalos lap a gyűlés gyorsírói jegyzetéből megállapítja, hogy Blum eltérően a többi szónoktól, tárgyilagos volt és ha esetleg hitelt is adott egyes valótlan állításoknak, konkluziói távolról sem voltak olyan éles formában formulázva, mint a többi szónokoké. Az „Indreptarea” azt a kívánságát fejezi ki, hogy a külföld vezető politikai személyiségeit ne támadja belföldi sajtó, mert, ha magatartásuk Romániával szemben tényleg ellenséges is lenne, ezt nem lehet támadásokkal megváltoztatni, hanem ellenkezőleg, pontos információkkal.

Egy évre meghosszabbítják a jelenlegi lakbérleti törvényt?

A lakbéréket a háború előtti fizetett összeg fizenőtszörösére emelik fel

(Bucuresti-Bukarest, március 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Már hónapok óta állandó izgalomban tartja az ország közvéleményét az igazságügyi minisztériumban előkészítés alatt álló új lakbérleti törvény. Az áldatlan lakásviszonyok, a hihetetlen lakáskriszis következtében, családok, egzisztenciák életkérdése lett az új lakbérleti törvényjavaslat, amelynek diszpozícióit érthető izgalommal és nyugtalansággal várta az ország. Így könnyen érthető, hogy azok a részletek, amelyek az idők folyamán az új törvényjavaslatból nyilvánosságra jutottak, vagy a bérlők, vagy a háztulajdonosok ellenvetéseit váltották ki, az érdekeltek azonnal delegációkat menesztettek a minisztériumhoz és az illető szakaszt végül is módosították.

Utóbb már a legváltozatosabb hírek kerültek forgalomba a lakbértörvénytervezetről, a módosítások kaoszában senki nem ismerte már ki magát és teljes köd borult a tervezetre. Azt is mondták, hogy Cudalbu miniszter teljesen ellállt a törvényjavaslat elkészítésétől. Most azután az ügyben igen érdekes fordulat-

amelyet a Marmorosch Blank vezérigazgatója röviddel ezelőtt tett a Kereskedelmi Bank székházában. Ezalkalommal szóba került a régi kapcsolatoknak a felvétele is, ami — ha a háború előtti mértékben lehetetlen is, — a Kereskedelmi Bank erdélyi fiókjával kapcsolatos tranzakciókkal karöltve keresztülvihető lenne.

A magyar bankvezérek romániai tárgyalásai új erőt nyitnak meg a két ország gazdasági kapcsolatainak újrafelvételével és nagymértékben hozzá fognak járulni a két ország politikai viszonyainak konszolidációjához.

ról hozt hirt egy bukaresti jelentés. Biztos forrásból származó értesülések szerint ugyanis az egész lakbértörvénytervezet, amelyet közelebből a parlament elé terjesztenek, egyetlen szakaszról fog állani.

Ez a szakasz kimondja a jelenleg érvényben levő törvénynek egy évvel való meghosszabbítását. Ugyanakkor a lakbéréket a háború előtti összeg tizenötszörösére emeli fel.

A jelentés mindenestre megértésre szorul. Bucuresti-Bukarest, március 7. Cudalbu igazságügyminiszter a következőket jelentette ki a Rador tudósítójának:

A gyorsított bírói eljárásról szóló törvény tanulmányozására kiküldött bizottság elhatározta a törvény hatályon kívül helyezését, mert módosításokkal nem érhető el a törvény megjavítása. A vonatkozó törvényjavaslatot a legfőbb törvényhozó tanács elé terjesztették véleményezés végett.

A lakbérleti törvényjavaslat — tette hozzá a miniszter — még a kormány tanulmányozásának tárgyát képezi.

Hét törvényjavaslat vár megszavazásra a parlamentben

(Bucuresti-Bukarest, március 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara ülésén Bardescu elnököl, a kormány tagjai közül Mircescu, Trancu és Lupas vannak jelen.

Florescu cuzapárti a Románia elleni külföldi propagandáról beszél, rámutat arra, hogy a bolgár zsidó egyesületek a pogromok ellen tiltakozó gyűléseket tartottak. Követeli a bolgár állampolgár zsidóknak az országból való kiutasításukat.

Mirto parasztpárti kifogásolja, hogy a lakbérleti törvényjavaslatot még mindig nem terjesztették be. Interpellációt jelent be egy váratlanul megszavazott törvény miatt, amely a Banca Natiunei román hitelezőire vonatkozik. Kéri a sürgősség kimondását, de a kamara nem járul hozzá.

Jacobescu kéri tüzzék ki napirendre a beszarabiai agrárreform alkalmazásáról bejelentett interpellációját. Ezután áttértek a napirendre, amelyen az Angliában repülőbaleset következtében szerencsétlenül járt Sanatescu őrnagy családjának adandó kártérítéséről szóló törvényjavaslat szerepel.

Mirto parasztpárti javasolja, hogy a kamara kegyeletos hódolatát fejezze ki az elhunyt iránt, mire a ház további felszólalások nélkül egyhangulag megszavazza a törvényjavaslatot.

Azután folytatták az egészségügyi intézet felállításáról szóló törvényjavaslat vitáját.

Stroescu kormánypárti támogatja a javas-

latot, amely époly szükséges, mint az iskolák háza.

Dr. Lupu közben panaszolja, hogy Beszarabiban több orvos nem teljesíti kötelességét a falusi betegekkel szemben.

A kamara napirendjén egyébként a következő törvényjavaslatok szerepelnek:

Az állami folyószámlaszolgálat bevezetéséről, a hadügyminisztérium és a Forestiera-társaság közötti telekcsereéről, a munkakamarák és a legfőbb munkaügyi tanács szervezéséről, az arzenál melletti területnek tiszték földosztására való átengedéséről, végül a Mircea-társaság és a CFR között gyermekkorház építésére vonatkozólag létrejött egyezményről szóló törvényjavaslatot.

— A pesti kommunista összeesküvés vádlottjai előtt kihirdették a letartóztatást elrendelő végzést. Budapestről jelentik: A kommunista szervezkedés ügyében ötvenöt kommunista előtt hirdették ki az előzetes letartóztatást elrendelő végzést, az állami és társadalmi rend fel-forgatására irányuló cselekmények, mint összeesküvés, lázadásra való felhívás miatt. Tegnap délelőtt a rendőrségről részint a Markó-utcai fogházba, részint a pestvidéki fogházba szállították át a kommunistákat. A rendőrségen még 25 ember maradt őrizetben, akik ellen holnap, vagy holnapután fogják elrendelni a végleges letartóztatást. Ezek között vannak Szántó Zoltán és Vági István is.

lei 39
lei 67
lei 77

lei 137
lei 20
lei 67

hand 8.

és nemzedékek életnehézségekben uralkodnak, az étellel szemben egy dalforrásom mad: ott a szép fog rajtam a

retettel
pját
son

sztaló cikkekben amely kifejezést ugyanis szoros politikája miatt dni Listi, amely tén jókívánságai- j elnökválasztás- yknak nem lesz

módjára
lávokat
szlávokat.

ól. A szláv tanu- kényszerítik és a megfenyegettek, gyermekeiket nem Az olaszok csak a a szláv kulturát mondják, hogy oka annak, hogy v kulturintézmé-

elsősorban a szláv övetkezettek meg- gazdasági egyesüle- lépnek be. Meg- szláv gazdasági zsgálatot folytat- íból neveznek ki az egyesületekbe. let rögtön meg- kereskedő, iparos emiatt a csődök ztult egzisztenciák azok kezdenek új

elpanaszolja, hogy zon fáradozik, hogy minak, ezért a szláv- e a glagolica hasz- szláv nemzetiségű laszországot és he- okkal töltik be.

érkezett Buda- k: Fedák Sári az Amerikából Buda- lte, hogy amerikai amerikai magyar- teretettel fogadta. at szerződtette őt reményének adott fog kimenni Ame-

Két politikai manifesztum az ország közvéleményéhez

A nemzeti parasztpárt a liberálisokat, Lupu a nemzeti pártot vádolja a jelenlegi helyzetért

(Bucuresti-Bukarest, márc. 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Míg a kormány erejét pillanatnyilag teljesen megbénítja a Goldis-disszidensek által előidézett súlyos belső válság, addig az ellenzéki pártok széleskörű propagandával igyekeznek a kormány pillanatnyi bizonytalan helyzetét a maguk javára kiaknázni. A nemzeti parasztpárt és a Lupu-féle „valódi parasztpárt” csaknem egyidejűleg manifesztummal fordultak az országhoz, amelyben programjukat vázolják fel. Mialatt a nemzeti parasztpárt kellő értékére szállítja Lupu akcióját, Lupu mosakodni igyekszik a közvélemény nagy nyilvánossága előtt.

A nemzeti parasztpárt a liberálisok egocentrikus politikájára vezeti vissza az ország mai súlyos gazdasági helyzetét, az egyre erősödő pauperizmust. Míg az összes szomszédállamok — a legyőzöttek is — megtalálták a regenerálódás, a gazdasági újjáteremtés, a nemzeti és társadalmi haladás útját, addig a győző, a megnagyobbított és gazdag Románia krízis nyomása alatt vergődik. E krízis forrása: a liberális párt, amely bűnös intrikák, korrupció és álnok mesterkedések útján privilégiumot teremtett magának a kormányzásra ebben az országban.

A manifesztum további részében elmondja, hogy a liberális párt mindig is intrikával és árnykodással próbálta megakadályozni a nemzet igaz választottjainak kormányra kerülését és az ország szabadakaratának érvényesülését. A demokratikus erők egyesítésével szemben a liberálisok a diverzió, a szétforgácsolás politikáját folytatják. Inculetz volt miniszter „igazi” parasztpártja — midőn a besszarábiai parasztpártiak a regátiakkal egyesültek, — Spănișteanu és Morărescu „valódi parasztpárt”-ja, Goldis „igazi” nemzetipártja mind ennek a sötét eszközökkel dolgozó maffiának a termékei voltak, amelyek csak a közvélemény megtévesztésére szolgáltak.

Aki ennek a rendszernek a belső, intim mechanizmusát ismeri, — mondja a manifesztum — az nem lehet kétséggel aziránt, hogy Lupu dr. akciója rövid időn belül teljes hajótörést fog szenvedni, ő maga pedig nyíltan be fog lépni a liberális pártba. A manifesztum azzal végzi, hogy az opportunizmusnak és árulásnak ezzel az újabb megnyilatkozásával szemben a nemzeti parasztpárt rendíthetetlenül kitart a politikai és morális ideál régi hite mellett, a demokratikus, törvénytisztelő Románia megteremtése jegyében.

Lupu doktor manifesztuma sem nélkülözi a pikantériákat. A nyughatatlan pártvezér ebben a manifesztumban próbálja igazolni a nemzeti parasztpártból való kilépését. Elmondja Lupu, hogy huszonöt évig dolgozott a parasztpárt, a parasztság és a demokrácia érdekeiért, sohasem volt önző és egoista, nem keresett magának

méltóságokat és egyszer csak azt kellett látnia, hogy olyan emberek kerültek be a pártba, akiknek idegenek voltak a parasztság érdekei.

Bécsben általános sztrájk fenyeget az arzenálbeli események miatt

Seipel a katonai ellenőrző bizottsággal akarja átkutatni az arzenált. A munkásság megszólítja az arzenált

(Bécs, március 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bécsi arzenálbeli események, melyekről részletesen beszámoltunk, az osztrák politikai életben még mindig nagy politikai hullámokat vernek fel. Seipel közölte a szociáldemokraták nevében megjelent Seitz polgármesterrel, hogy tulteszi magát a szociáldemokraták tiltakozásán és lehetővé fogja tenni a katonai ellenőrző bizottságnak az arzenál teljes átkutatását. Seitz polgármester erre kijelentette, hogy abban az esetben, ha ez megtörténik, Bécs városa el lehet készülvén egy általános sztrájkra.

— A szociáldemokrata párt, — mondotta a polgármester — nagyon jól tudja, mik állanak az események mögött. Tudja, hogy Tiroi, Stájerország és Voralberg jobboldali elemei

Később, a fuzió következtében, a párt, erői teljesen más vágyra tolatattak át. Ő ezzel a helyzettel szemben férfias elhatározással kilépett a pártból és megalakította az igazi parasztpártot, amely demokrácián épül fel. Végül felhívja a parasztságot, csatlakozzon az ő soraihoz és az intellektueleket, akik eddig bizonyos okokból (Stere jelenléte miatt) távoltartották magukat a parasztpárttól, hogy siessenek az ő zászlója alá.

közös akcióba kezdtek aziránt, hogy a választások előtt diktatúrát létesítsenek, nehogy a választásokat meg lehessen tartani. Közölte, hogy a munkásság nem fogja tétlenül nézni a jobboldal készülődéseit, hanem kellő eréllyel meg fogják védeni a köztársaságot és annak intézményeit.

Az esti órákban a munkásság és a republikánus polgárság szervezeteinek fiatal tagjai megszólították az arzenált. A szocialisták elvannak szánva arra, hogy abban az esetben, ha a jobboldaliak komoly akciót kezdenek, kimondják az általános sztrájkot. A helyzet nagyon komoly és a sztrájk kitörése esetleg órák alatt bekövetkezhetik.

Sanghaj körül megkezdődtek a döntő harcok

Csang-Csuang-Csang cáfolja, hogy fiikos megállapodást kötött a kantoniakkal. „Utolsó csepp véremig védeni fogom a várost”

LONDON, március 7. Sanghaj körül hosszú vajudások után végre megkezdődtek a döntő csatározások. A kantoniak tegnap tizenöt kilométerrel előretolták vonalaikat, Suan városa előtt állanak. A sanghaji csapatok Sunkiang körül foglaltak állást. Csang-Csuang-Csang tábornok szilárdan eltökélve folytatja a harcot. A tábornok erősen megcáfolja azokat a híreket, mintha a kantoniakkal titkos megállapodást kötött volna arra, hogy a vörösek kezére akarná játszani Sanghajt. Kijelentette hírlapírók előtt, hogy a várost utolsó csepp vérig fogja megvédelmezni.

LONDON, március 7. A kantoniak tovább folytatják Sanghaj felé előnyomulásukat. Szucsutól már csak hat mérföldnyire állanak, amelynek lakossága homokzsákokkal és barrikádokkal torlaszolta el a város kapuit. A legszencziósabb fordulatnak az a hír mondható a kínai eseményekben, hogy állítólag egy új nacionalista mozgalom indult meg, amelynek állítólag az a célja, hogy a kínaiak nemzeti mozgalma mentesítse Borodin és a bolsevisták befolyásától.

Lloyd George a bolsevik propagandáról

Diplomáciai körökben élénken kommentálják David Lloyd Georgenak a világsajtó számára írott idevonatkozó cikkét, amelyet kivonatolva közlünk.

Az angol közvélemény általában hajlik a helyzet felé, hogy a kínai szabadságmozgalomban tapasztalható angolelles hangulat orosz befolyásnak tulajdonítható. Általában az a vélemény, hogy Moszkva ügynökei olyan nagy számban lépik el a kapitalista országokat, mint egyes városokat a spanyoljárvány bacillusai és hogy Amerika és Angolország érdekei mindig is gyűlöletük és támadásuk külön célpontja. Másfelől Moszkva tele van rémhírekkel, Anglia vészes terveivel Oroszország ellen. Egyszer arról

van szó, hogy Lengyelország Angliától kölcsönt kap, tisztára azért, hogy támadást készíthessen elő Oroszország ellen, máskor meg arról beszélnek, hogy Franciaország, Németország és Anglia már meg is kötötték a szövetséget a Szovjet-oroszország elleni háború előkészítésére. Orosz felfogás szerint a Locarno szerződésnek voltaképpen ez a ki nem mondott, de igazi célja. Eszerint Locarno nem jelenti a Németországgal való békét, hanem jelenti az Oroszország elleni háborút. Ezt a groteszk elméletet alátámasztotta egy angol miniszter elhibázott beszéde.

Számomra nagy érdeklődéssel bírok a tény, ahogy Chamberlain beszédét fogadták Európában. A francia lapok természetesen a jegyzéket áradó hangok kíséretében kommentálják. Megelégedéssel hangsúlyozzák, hogy „az angol kabinet végül fenséges tartózkodásából fölcsondott. A „Temps” rámutat arra, hogy a londoni kabinetben meghasonlás történt és az a véleménye, hogy a jegyzék Chamberlain győzelme, mert a másik részről követelt szakitás helyett, Moszkva komoly intelmet kapott. A legtöbb francia újság megegyezik abban, hogy ez a tény voltaképpen nem is más, mint egyenes folytatása a Lloyd Georg-féle politikának, hogy tudniillik Oroszországot ismét vegyék be az európai népcsaládba.

A német lapok nagyon is aggódnak az angol jegyzék miatt. Tartanak tőle, hogy Németországot az alternatíva elé állítják, hogy végleg a Nyugathoz, vagy Kelethez csatlakozzék. Ezért a lapok lehetőleg kerülnek minden állásfoglalást és azt írják, hogy a mai helyzet telítve van komoly veszedelmekkel.

Háborútól nem kell tartani, de azért a béke sincs biztosítva. Ha Chamberlain miniszter társai megengednék, hogy a külügyminiszter úgy forgassa a kereket, hogy a kurzus békére álljon, akkor meggyőződés szerint Oroszországban támogató barátai találhatók. Ehelyett a kérdés megoldását nyilván úgy fogják megkísérlni, hogy ölbe helyezik a kezeiket és várni fognak.

A lej javulása miatt

árainkat leszállítottuk.

Poplin ruhaszövetünk, minden színben, a tavasz legsikerültebb újdonsága. Leszállított ára 320 L.
Mintás szövetújdonságunk, 140 cm. széles, női kabátnak és sportkosztümnek kiválóan alkalmas. Leszállított ára 415 L.

Allandóan érkeznek a legszebb tavaszi újdonságok. Nagy választék kabátselymekben, női kabát, kosztüm és ruhaszövetekben, férfiszövetek, melyeket a legolcsóbb reklámárokon árusítunk.

Keller & Molnár

divatnagyáruháza, Cluj (Kolozsvár) Cal. Reg. Ferd. 15.

Meg az uj

(Budapesti jától.) Vas Friedman zsidók a szki az upe az összekö csarnokána tömegek v helyére, az

Amikor megérkezte nyomultak gyék öt az reá. Az uj lovasrendő rendesinálá

A töm lovasrendő

Dir hogy

(Cluj-R sitőjától.) hogy Perz tatták Boe vatal perce fel, hogy a négymillió tárától. A tartó nyon rán beigaz főnök bünt mitriu Vic adminisztrá vetkezőket

— Még tartott ins lettem egy egy keresk 75 ezer lej

a

(Hága.

A nagy nem amelyet má meg, igen r land osztály zepén egy amelyen kör tizenegy hol Tarkaruhájú Németalföld fogják bemu gyarmatok i A külföl dolgot küldő Amerika, B Finnország, ország, Olas ország, No Lengyelorszá Sváje és Uj A dán k

— Az az „Ezra” Z nivóju iroda szében Erdé ják saját írá második rész és külföldi s gazdag iroda I. Dr. Mar Klára saját ének, b) Ola saját verseib novelláiból: Schumann, F Ernő saját v Bescki Irén siratni. S. S. gny citeráj Ernő—Csiky Blum Ilus. 1

Megbokrosodott rendőrlovak gázoltak be az újpesti rabbi beiktatását ünneplő tömegbe

(Budapest, március 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délután iktatták hivatalába Friedmann Dénes újpesti rabbit. Az újpesti zsidók a szép tavaszi napon tömegesen mentek ki az újpesti végállomásra és teljesen ellepték az összekötő vasútihid és a végállomás nagy-csarnokának környékét. Ezrekre menő zsidó tömegek várták a papot, hogy az avatás színhelyére, az újpesti templomba elkísérjék.

Amikor a rabbi Budapestről villamoson megérkezett, a hívek ujjongva a kocsit felnyomultak, hogy vállukra emeljék és így vigyék őt az Árpád-útra, ahol kocsit várakoztattak. Az újpesti rendőrkapitányság már előzőleg lovasrendőröket vezényelt ki a villamos elé rendcsinálás végett.

A tömeg a nagy tumultusban áttörte a lovasrendőrök kordonját, később azonban a

rendőrök visszaszorították a hid felé a tömeget, amely ezután nem is mutatott szándékot arra, hogy visszamenjen a végállomás felé. A lovak azonban megbokrosodtak és a menekülő tömeg közé vágattak. Többen a lovak patája alá kerültek és többé-kevésbé súlyosan megsebesültek. Három ember súlyosan és számosan könnyebben sebesültek meg.

A főkapitányságon vizsgálatot indítottak meg az irányban, hogy a gázolásért kit terhel a felelősség, vannak ugyanis tanúk, akik vallják, hogy a gázolást egyes rendőrök tulkapása idézte elő. Allítólag a rendőrök zsidóztak is volna és minden ok nélkül rontottak bele a tömegbe, amely éppen ott viselkedett a legnagyobb nyugalomban, ahová a rendőröket begratták. A főkapitányság a vizsgálatot a közeli napokban befejezi és jelentést fog tenni a vizsgálat eredményéről a belügyminiszternek.

Dimitriu pénzügyi adminisztrátor elmondja hogyan leplezte le a Boer perceptor visszaéléseit

(Cluj-Kolozsvár, márc. 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentettük legutóbbi számunkban, hogy Perzescu vizsgálóbíró rendelkezése letartóztatták Boer Alexandrut, az első számú adóhivatal perceptorát, aki ellen az a vád merült fel, hogy a könyvek meghamisításával mintegy négy millió lejt sikkasztott el az adóhivatal pénztárából. A Boer letartóztatása hónapok óta tartó nyomozás eredménye volt, amelynek során beigazolást nyert a megtévedt adóhivatali főnök bűnössége. Ma délelőtt felkerestük Dimitriu Vietort, a kolozsvári pénzügyigazgatóság adminisztrátorát, aki Boer visszaéléseiről a következőket mondotta:

— Még az elmúlt év őszén a hivatalokban tartott inspekciós utam alkalmával figyelmes lettem egy könyvelési tételre, amely szerint egy kereskedő, akinek a nevére nem emlékszem, 75 ezer lejt adót fizetett be. A többi könyvek:

a befizetési regiszter és a pénztárbevételezési napló adataiból azonban a legnagyobb meglepetésemre kellett konstatálnom, hogy az illető csak 7500 lejt fizetett be.

— Megállapítás alapján tíz pénzügyi tisztviselőt delegáltam az első számú adóhivatal könyvvezetésének ellenőrzéséhez, akik 1924—26 évek teljes könyvvitelét ellenőrizték. Az ellenőrzés megállapította, hogy Boer főnökkel különböző címletekben mintegy három millió lejt vezetett be ilymódon, különösen nagyobb adófizetők számára. Ezeket azonnal értesítettem és az adózók a Boer által elsikkasztott hátralékokat csaknem maradék nélkül befizették. Boert feljelentettem a hatóságok elrendelték letartóztatását. A vizsgálat egyébként folyamatban van, annak megállapítására, hogy kik voltak Boer bűntársai a hamisításban.

Huszonhárom ország vesz részt a hágai nemzetközi jótékonysági bazáron

(Hága, március 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagy nemzetközi jótékonysági bazár (fancy fair), amelyet március hó 23—25-én Hágában tartanak meg, igen nagy eredményekkel kecsegtet. A holland osztag egy valószínű tulipánkert lesz, közepén egy XVII. századbeli holland házzal, amelyen köröskörül tizenegy ablak lesz. Ezek a tizenegy holland tartományt fogják szimbolizálni. Tarkaruhájú hölgyek, Friesland, Zeeland és Németalföld többi provinciáinak festői viseleteit fogják bemutatni. A holland keleti és nyugati gyarmatok is külön, u. n. indiai osztagot kapnak. A külföldi érdeklődése is óriási. Számos értékes dolgot küldött a nemzetközi női tanács közvetítésére Amerika, Belgium, Bulgária, Dánia, Németország, Finnország, Franciaország, Nagybritánia, Magyarország, Olaszország, Angol-India, Jugoszlávia, Lettország, Norvégia, Ausztria, Palesztina, Peru, Lengyelország, Románia, Csehszlovákia, Svédország, Svájc és Újzeeland.

A dán királyi porcellángyár gyönyörű képet

küldött ajándékba, melynek ára 450 hollandi forint. Dolgozó asszonyt ábrázol.

Romániából festői szöttek érkeztek, melyeket a hollandiai sajtó igen dicséret.

A különböző országokat külön jellegzetes házikók fogják bemutatni, bennük nemzeti viseletben az eladó hölgyek országaik érdekességeit, apróbb-nagyobb cikkeket fognak árulni.

Különböző szórakozásban lesz része a látogatóknak.

Március 23-án reggel lesz az ünnepélyes megnyitó. Este nagy nemzetközi koncertet adnak. 24-én este friz vigjáték lesz előadva, azonkívül művészi „Tableaux vivants.” Utolsó este a különböző nemzetek táncainak lesz szentelve, melyek internacionális álarcosbájjal végződnek. Számos idáig várható és egyszerű és valóban nemzetközi ünnepekre, melynek előkészítésén és sikerén a résztvevő államok követei feleségei is résztvesznek. A teljes bevételt a nemzetközi hölgytanács céljaira fog befolyjni.

Pollák Rudolf

— Az „Ezra” szerzői estje. Mint jeleztük, az „Ezra” Zsidó Intellektuelek Egyesülete magas-nívójú irodalmi estélyt rendez, amelynek első részében Erdély legnevesebb zsidó írói és költői fogják saját írásaikat személyesen felolvasni, míg a második részben hivatott recitátorok fognak erdélyi és külföldi szerzők műveiből előadni. A szenzációsan gazdag irodalmi estély részletes műsora a következő: 1. Dr. Marton Ernő: Bevezető beszéd. 2. Ruth Klára saját verseiből előad: a) Tavasz elé való ének, b) Olajos lábbal kelet felé. 3. Kádár Imre saját verseiből előad: Vers. 4. Szabó Imre felolvas novelláiból: Vranjovszki mester. 5. Braun Margit: Schumann, Faschingschwank (zongoraszám). 6. Ligeti Ernő saját verseiből előad: Őszutó. 7. Hamburg-Becski Irén saját verseiből előad: Ki jön el megsiratni. 8. Salamon László saját verseiből előad: A guny citeráján. 9. Schwimmer Margit: Ligeti Ernő—Csiky Endre-dalokat énekel, zongorán kíséri Blum Ilus. 10. Antal János előadja Becski Andor

„Számadás” című versét. 11. Darvas Simon: Aktuális humoros glosszák. 12. Gaál Gábor: a) Ivan Goll: Uj Orpheus Gaál Gábor, b) Endre K.: Ember, aki járva jár, c) Antal János: Vers, d) Lányi Andor: Vendéget hívok. 13. Havas Irén: a) Bialik: El hacippor, b) „Zsidónő” nagy ária, zongorán kíséri: Blum Ilus. 14. Braun Teréz: a) H. Becski Irén: Tavasz, Tánconő, b) Lányi A.: Mesét akartam mondani. 15. Forgács Sándor: a) Lányi A.: Isten rendelése ez is, b) Ben Ami: Rapszódie chaotique sionista, c) Franz—Werfel: Miért alkotál Uram Isten? 16. Izsák Laura saját meséiből olvas fel. 17. Weisz Edith: Liszt: Funeraille (zongoraszám). 18. Liebermann Sári: a) Ruth Klára: Esti hívás, b) Pap József: Hivogató ének, c) Ádám Ferenc: Zsidók hegedűje. 19. Simon Tibor: a) Giszkalay János: Szép üzenet őszi csökört, b) Hajnal László: Számadás, c) Hajnal L.: Tíz perc. 20. Befejező szám. Az estély folyó hó 10-én csütörtökön este 8 órakor lesz a rom. kat. gimnáziumban.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Kedd
5687. Veadar 4.
1927. március 8.

Purim Erec Jisráélért

Történelmi multunkban, a perzsa gálat idején súlyos szenvedést élt át a zsidóság, melyből Eszter története szerint csodával határos módon menekült meg. E megmenekülés örömnépe lett a zsidóság, mely örömnépből ősi idők óta maradt fenn a slachmonez-küldés szokása. Csodálatos, hogy olyan hosszú idők után semmit sem veszített ez a szokás jelentőségéből. A zsidó nép lelke nem változott és a szomorú aktuálisát napjainkban ennek az ünnepnek semmi sem csökkentette, hiszen a gálat éppen olyan keserves és az új megváltás csodája jelentkezik az ujonnan épülő országban, Erec Jisráélban. Ma már az egész zsidóság akaratára fog össze, ősi otthonunk, Palesztina felépítésére, melynek földjét a KKL váltja vissza. 25 éve éppen, hogy ezt a tevékenységet a KKL megkezdte. Negyedszázados jubileumát élte meg ez az alap, mely aránylag kis összegekkel hatalmas munkát végzett el és nagy területeket váltott vissza a zsidó nép örök, elidegeníthetetlen birtokává.

A Keren Kajemet Lőjiszráél 25 éves jubileuma alkalmából minden becsületesen gondolkozó zsidó ember megemlékezik arról a nagy műről, amelyet Erec Jisráél földjének visszaváltásával és újáépítésével az eltelt negyedszázad alatt a KKL végzett.

A slachmonez-akció ebben az évben többet jelent a szokásos Purim-akciónál, mert a KKL 25 éves jubileumát ünnepli és módot akar nyújtani Palesztina minden hívének, hogy slachmonez adományának 100 lejes megváltásával táviratot töltsön ki és kezealírásával lássa el, hogy ezt eljuttassa Palesztinába, minden időközön legyen ott a neve annak, aki ezt az alkalmat megemlékezésével el nem mulasztotta.

Száz lejjel megválthatja távirati gratulációját és mégis távirati blankettán juttatja el Jeruzsálemba szerencsekívánatait, sajátkezü írásával, melyet a jeruzsálemi egyetemi könyvtárban fognak megőrizni örök emlékezetül a zsidó történelem számára.

Örök dokumentuma lesz a sajátkezü aláírása annak, hogy a zsidó nemzet azon tagjai közé tartozik, akik felismerték a zsidó nép végszükségében az egyetlen igaz utat, Erec Jisráél újáépítését, miként dokumentuma történelmünknek Ezra és Nechemia könyvébe feljegyzett azon tizezrek nevei, aki Jeruzsálem újáépítését teljesítették vagyonnal és munkával.

Ne kicsinyelje le senki ezt a módját az ősi zsidó föld visszahódításának és vegye ki részét ezzel a minimális érdeklődésével, hogy sikerüljön újból nagygyá, büszkévé és boldoggá tenni a zsidó népet Erec Jisráélban.

— A kormány bizonyos módosításokat kíván a német kölcsönfeltételeken. Bukarestből jelentik: Az „Adeverul” írja, hogy a német kölcsöntárgyalások továbbfolytak. A kormány a lap szerint hozzájárul a német konzorcium egyes feltételeihez, viszont másoknak a módosítását kívánja. A lap hozzátéveszi, hogy Averescu tábornok, aki személyesen érdeklődik a tárgyalások iránt, meg van győződve, hogy amennyiben megkapja a kért koncessziókat, úgy a német kölcsönrel szemben semmiféle akció nem fog megindulni.

STANIOLT

Nagyban is szállít **Révész Béla**
papírkereskedése Marosvásárhely
Kérjen ajánlatot 5

— **Slachmoneszért földet ad a zsidó népek a Keren Kajemeth.** Purim napja közeledik. A komor hétköznapok közé bevilágít az öröm ragyogó sugara. Öröm az életnek, melyet ezen a napon adott vissza a véletlen Isten akaratából a zsidó nemzetnek. Ezen a napon, épen mert élni akarunk újra a mi országunkban, tettekkel és pénzzel kell gondolnunk arra az alapra, amely visszavásárolja a zsidó nép elidegeníthetetlen tulajdonává Erec-Jiszráélt. Ezen a napon minden zsidó házba be fog kopogtatni a Keren Kajemeth egy-egy munkatársa és figyelmeztetni fog mindenkit, hogy újra a hámani kockavetés napjait éljük. Csak egy kiút van: Erec-Jiszráél! Rajtunk áll, hogy ennek a kockavetésnek végeredménye újra a zsidó nép megmentését jelentse. Ha mindenki teljesíti kötelességét, megszűnik a palesztinai krízis, mert új földeken új munkásokat telepíthet le a földvásárló alap: a Keren Kajemeth, amely ebben az évben 25 éves munkásságát jubilálja. Mindenki siet, hogy ezt a jubileumot munkatársaink által távirati blankettával megváltsa. A megváltás összege is Erec-Jiszráél földjét hódítja vissza. A zsidó nép sorsa azok kezébe van letéve, akik Purimkor megváltják a földet slachmoneszükkel.

— **Házasság.** Deutsch Gyula ezton értesíti rokonait, jóbarátait és ismerőseit f. hó 8-án Szilágyséhen Schreiber Bellával, az ottani Mizrahi leánycsoport elnöknőjével tartandó egybekelési ünnepélyéről.

— **Felavatták a szatmári zsidó tanoncotthont.** Szatmárról jelentik: Vasárnap délelőtt zajlott le ünnepi keretek között az erdélyi zsidó Árvagondozó új iparostanoncotthonának felavatása. Az ünnepélyen Szatmár zsidósága hatalmas számban képviseltette magát, de megjelentek a hatóság képviselői is: dr. Pap Lajos alispán, Ferentiu Ágoston Szatmár polgármestere, Putici Traian rendőrfektus és Nicolea az állami iparostanoncotthon igazgatója. Dénes Sándor az otthon kuratóriumi elnökének távollétében dr. Fischer József ügyvéd nyitotta meg az ünnepséget, rámutatva az Árvagondozó által életrehívott intézmény fontos hivatására, a zsidó ifjúságnak produktív pályákra való nevelésére. dr. Jordán Sándor mélyszántó beszéddel felavatta az új otthont, majd River József ortodox s Mayer statusquo kántor adtak elő zsidó dalokat énekkar kísérete mellett. Az ünnepély után a vendégek megtekintették az új tanoncotthon tágas helyiségeit, amelyekben egyelőre 18 vasipari munkás nyert elhelyezést. Különösen az otthonhoz csatolt egyholdas gyümölcsös nyerte meg a vendégek tetszését. Este műsoros ünnepély volt, amelyet Dénes Sándor nyitott meg, üdvözölve a központ részéről megjelent dr. Kertész Jenő elnököt és Schwartz Miksa főtitkárát. Utána Kertész Jenő dr. tartott beszédet, rámutatva az otthon avatásának jelentőségére. Mtntegy harminc tagból álló stilszerű zsidó ruhákba öltözött gyermekkorús héber dalokat adott elő. Dr. Ligeti Ernő verseiből olvasott fel, Havas Irénke énekesnő és Sugár Frigyes kolozsvári operanékes szerepeltek a programon, amelyet dr. Fischer József lendületes beszéde zárt be. Az estély után ötvenertékes bankett következett.

— **Mozgófényképes egészségügyi előadás az Építőmunkás-Otthonban.** Szerdán este 7 órai kezdettel a kolozsvári helyi szervezetek tanácsa rendezésében dr. Stanca Dominic kórházi igazgató-főorvos és dr. Lőrinczy Sándor kórházi főorvos a vérhaj romboló hatásairól és az ellene való védekezésről román és magyar nyelven előadást tartanak az Építőmunkás-Otthon nagytermében. Az előadás keretében lepergetik a vérhaj elleni küzdelemnek egyik legújabb és leghatásosabb propagandafilmjét, amely felülmúlja az eddig bemutatott hasonló tárgyú filmeket. Belépődíj nincs, de a propaganda további céljaira tetszés szerint lehet adakozni.

* **Palesztina—Egyiptom Utmutató,** 132 oldal, vászonba kötve térképpel, zsebben hordható, újra kapható az Uj Kelet könyvosztályánál. Ára 200 lej.

— **Halálra ítélték Abd el Krim volt tűzérési főparancsnokát.** Párisból jelentik: A rabati törvényszék kötéltálati halálra ítélte Abd el Krim volt tűzérési főparancsnokát, egy Klem nevű német tűzérkapitányt, aki eredetileg a francia idegen-légióban szolgált és innen szökött át Abd el Krimhez. A haditörvényszék, mint katonaszökevényt ítélte halálra, az ítéletet a hadosztálybíró is helybenhagyta és így jogerős. Klem kegyelemért fordult a francia köztársasági elnökhöz.

— **Öt méter magas emberek?** Newyorkból jelentik: Egy híres amerikai archeológus most számolt be Londonban azokról a kutatásairól, melyeket éveken keresztül Amerikában végzett. Jelentése elsősorban azt a meglepő állítást tartalmazza, hogy Amerikában Kolumbus felfedezése előtt nem csak indiánok, hanem kínaiak, japánok és polynéziak is laktak. Számos vallási szokás, továbbá sziklafalakba vésett rajzolatok igazolják ezt. További kutatásai még arra a meglepő feltevésre vezettek, hogy Amerikában egy nagyon korai geológiai korban, amikor még a mi földrészünkön csak ismeretlen szörnyetegek éltek — Amerikában már élt az ősember egy fajtája. Legalább erre kell a tudós archeológusnak következtetnie abból az auzokai barlangi sziklarajzból, mely egy Dynozaurust ábrázol, abban a pillanatban amint egy emberre akar ugrani. A rajz arányából és azokból a méretekből, melyeket a tudomány eddig a Dynozaurusokból ismer, vonja le mindenesetre erősen hipotetikus értékű következtetését azután az öt méter magasösemberről a tudós archeológus.

— **Kétezerszobás szálloda Berlinben.** Berlinből jelentik: A két legnagyobb berlini szálloda részvénytársaság tröszté alakult át. Az új tröszt egy szálloda építését határozta el. Az új szállodában a koncert és játéktérmekek és uszócarnokokon és télikerteken kívül nem kevesebb, mint 2000 lakosztala lesz. Ez a szálloda lesz Európa legmodernebb és legnagyobb szállodája.

— **Kilencszázezer lej erejéig biztosítási végrehajtást rendeltek el a Sziági Eleonóra-cég ellen.** A kolozsvári elsőfoku iparhatóság a napokban közel 900.000 lej megfizetésére kötelezte a Banca Generala által finanszírozott Szilági Eleonóra R. T. céget azért, mert a líkőrgyártási osztály vezetőjének, Szele Endrének indokolatlanul felmondott és állásából elbocsátotta. Szele Endre még abban az időben, amikor a cég társaság volt, mint az üzem líkőrgyártási osztályának vezetője, szerződést kötött a céggel s ebben a szerződésben a cég arra kötelezte magát, hogy fizetésén kívül a jövedelem félszázalékát adja Szele Endrének. Kötelezte ezenkívül magát arra, hogy amennyiben 1929. év előtt indokolatlanul fölmondana, valorizált összegben a 300.000 lejnek megfelelő kártérítési összeget fizet neki. Amíg a Szilági Eleonóra-cég át nem ment a Banca Generala tulajdonába, Szele Endre megkapta fizetését és a szerződésben kikötött félszázalékot is. Azután már a félszázalék kifizetését megtagadták, bár Szele előre figyelmeztette a cég tulajdonosait arra, hogy neki szerződés szerinti igénye van erre az összegre és amennyiben annak kifizetését megtagadják, követelését bírói uton fogja érvényesíteni. A bank e figyelmeztetés ellenére sem folyósította Szelenek a megillető összeget, mire aztán érvényesítette a jogait. Az I. foku iparhatóság megállapítva a kereset jogosságát, arra kötelezte Szilági Eleonóra-céget, hogy 300.000 lejnek megfelelő 811.000 lejt és ennek mult év május 12-étől járó 12 százalék kamatját, valamint közel 100.000 lejt kitevő perköltséget záros határidőn belül fizessen meg. A cég ugyan felebbezést jelentett be a határozat ellen, de az iparhatóság, minthogy a törvények értelmében az iparhatóság ítéletei felebbezésre való tekintet nélkül végrehajthatók, a Szilági Eleonóra R. T. cég ellen a megítélt összeg erejéig elrendelte a biztosítási végrehajtást és azt a napokban foganatosították is.

Magyar képviselők és szenátorok a

Metropol-ban

étkeznek. Pontos kiszolgálás. Elsőrendű konyha. Bejárat Calea Victoriei, vagy Str. Academiei felől

BUKAREST

Pályázat

tolltépési jog bérlete tárgyában.

A targu-murnsi (marosvásárhelyi) zsidó hitközség baromfivágóházánál a több évre szóló tolltépési jog bérbeadása iránt versenypályázat hirdettek. Bérbe venni óhajtok adják be legkésőbb 1927. március végéig ajánlataikat a zsidó hitközség (Str. Gen. Grigorescu 22.) elnökségéhez.

Tg.-Mures, 1927. márc. 6.

Templomgondnokság

SPORT

A tavaszi bajnoki forduló premierje

Haggibbor—CFR 0:0. Victoria—RMS 1:1. A temesvári Kadimah győzelme. Külföldi eredmények

(Cluj-Kolozsvár, március 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap végre Kolozsváron megindult a tavaszi bajnoki futballszézon. Mindjárt meg is állapíthatjuk: az első forduló a várakozásnak megfelelően minden vonalon csalódást hozott. A két elsőosztályu mérkőzés magán viselte a szezoneleji játékok minden fogyatékoságát: csapkodó, kapkodó játék és a csapatok időnekelőtti kifulladásá adták meg a vasárnapi meccsek karakterét. Tervszerű játékról, ésszerű kombinációról egyelőre szó sem lehetett.

Az eredményeket alább adjuk:

Haggibbor—CFR 0:0. Biró Seliceanu Grigoriu.

A mérkőzés eredménye meglepetésszámba megy, mert a Haggibbor csapata biztos favoritként indult a küzdelemben. Technikai tudása alapján meg is érdemelte volna a győzelmet a Haggibbor, de az ifjúsági játékosok — akik tegnap debütáltak az újjászervezett csapatban — még megfelelő összeszokottság és rutin hiányában nem tudtak kellőképpen beilleszkedni az együttesbe. Így a csapat teljesítménye nem volt egységes. Egyes játékosok azonban egyénileg máris biztató kvalitásokat árultak el, amelyek sejteteni engedik, hogy Virág és Reményi bevonásával a Haggibbor ismét a régi, félelmetes erejű csapat lesz.

Végleges ítéletet, az első mérkőzés alapján természetesen nem mondhatunk. De már debütje alkalmával is kitűnő formát játszott ki Pollák. A csatársort lendületbe irányító Fahn és a fiatalok közül Ordentlich és Gombos. A vasutasok ugyancsak ifjúsági játékosokkal felfrissítve vették fel a küzdelmet és szorgalmasan az első perctől az utolsóig lelkesen rakkolva eldönténné tették az eredményt.

Haggibbor: Rosenfeld—Pollák, Gombos—Ordentlich, Klein, Edelstein, Rosenfeld II., Fahn, Rosenfeld III., Weisz, Szilági.

Victoria—RMS 1:1 (1:1). A Victoria is ifjúsági játékosokkal egészítette ki csapatát, az RMS új akvizíciókkal megerősödvé vette fel a küzdelmet. Szöcs fejeli az RMS vezetőgőlját, amit Molnár egyenlít. A második féldő 12. percében Istvánffy állítólag megfenyegeti a jól bíraskodó Metianu kapitányt, aki kiállítja Istvánffy. A Victoria nem akceptálja a rendelkezést s levonul a pályáról. A mérkőzés így a zöldasztalon fog befejezést nyerni.

A bajnokságok állása

1. Universitatea	4	4	—	9	2	8
2. Haggibbor	6	3	2	1	14	8
3. RMS	5	2	2	1	8	6
4. KAC	3	1	—	2	6	8
5. Victoria	4	—	1	3	4	10
6. CFR	4	—	1	3	—	7

Vidéki eredmények:

Temesvár. Kinizsi—Rapid 9:1 (4:0) bajnoki, bíró Danciu.

TAC—TMTE 4:1 (1:0) bajnoki, bíró Simon. **Zsombolya.** Kadimah—ZsSE 1:0 (0:0) I. oszt. bajnoki, bíró Keller. A Kadimah szép és jó játékkal győz.

Arad. AMTE—Hakoah 7:0 (1:0) bajnoki, bíró Fövényi.

ATE—Gloria-CFR 1:1 (0:0) bajnoki, bíró Kubik.

AAC—Olimpia 6:3 (3:3) bajnoki, bíró Vatiu Titu.

Külföldi eredmények:

Bécs. Ausztria—Rapid 2:1 (1:0), Vienna Slovan 3:1 (1:1), WAC—Rudolfshügel 2:1 (1:0), Wacker—Simmering 4:2 (2:0), Hakoah—WSC 1:1 (0:0).

Budapest. Ujpest—Sabaria 2:0 (0:0). Ferencváros—Kispést 6:2 (1:1). III. kerületi TVAC—Nemzeti 5:2 (2:1). Hungaria—33-as 2:0 (1:0). Bástya—Vasas 3:0 (2:0).

A Haggibbor házi tornaversenye. A Haggibbor tornaszakosztálya ma, kedd este 8 órai kezdettel házi tornaversenyt rendez a református kollégium tornatermében. A verseny alkalmával az egyetlen tornaszárdája különböző szereken fog szerepelni. A verseny külön érdekessége az, hogy azon a KKASE kiváló gárdája is szerepel vendégként.

ördülő

RMS 1:1
Külföldi

Az Uj Kelet
szárván meg-
zon. Mindjárt
rdülő a vára-
alon családást
közés magán
n fogyatékos-
és a csapatok
g a vasárnapi
król, ésszerű
hetett.

anu Grigoriu,
számba megy,
favoritként
ndása alapján
a Haggibbor,
gnap debütál-
— még meg-
ányában nem
z együttesbe.
volt egységes.
máris biztató
tetni engedik,
l a Haggibbor
pat lesz.

közés alapján
De már debütje
ott ki Pollák.
Fahn és a
pos. A vasuta-
tal felfrisítve
masan az első
olva eldöntet-

k, Gombos—
osenfeld H.
ági.

Victoria is
i csapatát, az
ve vette fel a
vezetőgólját,
lik féldő 12.
enyegeti a jól
i kiállítja Ist-
álja a rendel-
nérközés így a
i.

sa
— 9 2 8
1 14 8 8
1 8 6 6
2 6 8 2
3 4 10 1
3 — 7 —

k:
0:1 (4:0) baj-

oki, bíró Simon.
1:0 (0:0) I.
adimah szép és

(1:0) bajnoki.

0) bajnoki, bíró

bajnoki, bíró Va-

ek:

(1:0), Vienna
dolfshügel 2:1
:2 (2:0), Ha-

2:0 (0:0). Fe-
l. III. kerületi
Hungaria—33-as
(2:0).

naversenye. A
kedd este 8 órai
lez a református
ny alkalmával az
szereken fog sze-
essége az, hogy
is szerepel ven-

SELECT-MOZGÓ

Rod la Roque

ismert művész

Gigoló

tánckirály

legújabb nagysikerű filmében. — Társadalmi dráma, modern táncműveléssel.

Monopol Trans

URANIA-MOZGÓ

Különleges műsor Különleges műsor

Erő és szépség utja

Az „UFA“ berlini kultúregyesület szenciációs alkotása, melynek felvételeinél Berlin legszebb női és férfiai vettek részt. Ezen film megmutatja, hogyan őrizhető meg a testi és lelki épség.

Monopol Matador

APOLLO-MOZGÓ

Bobby

vagy egy kis gyermek tragédiája.

Megható dráma. Főszerepben Lubinsky Tibor.

Monopol Matador

Ingyen purimi ajándék!

Aki márc. 20-ig megrendeli a magántanulásra legalkalmasabb héber-magyar nyelvtant a Ráth-féle

„Sfath Amenu“-t

160 lejes rendes bolti árban, ingyen kap egy 110 old. héber illusztrált ABC-t. Küldjön még ma 170 lej és mindkét könyvet franco megkapja a

„SAFRUTH“

zsidó könyvkereskedésből, Cluj, P. M. Viteazul 39.

italok

árjegyzéke:

50 literen felüli mennyiségben utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése mellett.

Magurai közönséges zamatos, literje Lei 18
elsőrendű Lei 22
Természetes muskotály vagy Rizling fajbor Lei 26

Seprő- vagy szilva-pálinka

mennyiség szerinti legolcsóbb napi árban. Hordók vételi árban számíttatnak fel. Megrendelések

M. CSENGERI

Simleul-Silvaniei.

Közgazdaság

A vámszabadraktárak hiánya miatt évente 200 millióval károsodik Erdély és Bánát kereskedelme

Kocsi-álláspénz és, fekbér címén 34 milliót, birságok fejében 67 milliót, kamatvesztésben 140 milliót fizettek 1926-ban az erdélyi és bánáti kereskedők

(Cluj-Kolozsvár, március 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megbízható értesülésünk szerint vasárnap délelőtt Bukarestben nagyfontosságú megbeszélés volt a vámszabadraktárak ügyében. Ez a kérdés az új vámtörvénnyel egyszerre, tehát igen rövid időn belül a megvalósulás stádiumába lép, miután a kormány eltekintett attól, hogy a vámszabadraktárakról külön törvényben intézkedjék. Hivatalos körökben kezdik belátni, hogy az ország kereskedelme évente óriási károkat szenved a vámszabadraktárak hiánya miatt.

Romániában nincs magánkezelésben álló vámszabadraktár, illetve

csak Galacon és Brailában van a különböző hajóvállalatoknak egy-egy raktára,

ahol 60 napig leraktározhatják áruikat a vállalatok, de a két hónap leteltével a tulajdonosnak ki kell fizetnie a vámot, vagy pedig állami raktárakba kénytelen az áruját beutalni, ahol a kezelés roppant körülményes és az áru elszállítása után itt is azonnal ki kell fizetni a vámot. Az ilyen vámszabadraktárak tehát nem sokat segítenek a kereskedőkön, akik a mai súlyos pénzvizonyok mellett képtelenek a magas vámokat azonnal kifizetni, de a hivatalos fekbéreket sem bírják el.

Arra, hogy milyen károk érik a kereskedelmet a vámszabadraktárak hiánya miatt, igen jellemző, hogy hivatalos adatok szerint egyedül

a kolozsvári kereskedők 1926-ban 2 millió 433 ezer 80 lej fizettek kocsi-álláspénz és fekbér címén, postacsomagok fekbéréért külön 396 ezer 61 lej.

Tekintettel arra, hogy Kolozsváron csak tizenkettő részre bonyolódik le Erdély és Bánát áruforgalmának, ez a két országrész tehát egy év alatt 33 millió 848 ezer lej fizetett ki vámfekbér címén. Ezek a hivatalos adatok csak a ténylegesen befizetett összegeket tüntetik fel, de a valóságban az erdélyi és bánáti kereskedők ennek kétszeresét is elfizetik vámfekbérben, mert nincsenek vámszabadraktáraink. A szerényen 67 millió 700 ezer lejre

A nagyiparosok a vámtarifa azonnali életbeléptetését sürgetik. C. R. Mircea mérnök, az UGAR vezérigazgatója tegnap délelőtt kihallgatáson jelent meg Berlescu Mihai ipari és kereskedelmi miniszternél, aki előtt vázolta azt a súlyos helyzetet, amelybe a szomszéd-államok dumpingja és a lej emelkedése sodorta Románia iparát. Erre való hivatkozással Mircea mérnök azt kérte, hogy a kormány azonnal léptesse életbe az új behozatali tarifát, amely megakadályozza, hogy a mai vámok mellett óriási árumennyiséget importáljanak külföldről. A gyáriparosok egyébként ebben az értelemben részletes memorandumot készült a kormány

tehető fekbérek mellett még súlyosabban érinti a kereskedelmet a kamatvesztés, amelyet azáltal szenved, hogy nincs vámhitelezési kedvezménye. Nyugaton a vámszabadraktárral dolgozó kereskedők a hivatalos kamatláb mellett kapnak vámhitelet, nálunk azonban 30—40 százalékos fizetnek a kereskedők a várhoz felvett összeg után.

A 16 erdélyi és bánáti vámhivatal tavaly 2030 millió lej vett be vámokból. A szorosan vett kiviteli és behozatali vámdíj mellett azonban 21-féle illetéket is fizet a kereskedő. Jellemző erre, hogy

Kolozsváron export és importvámokban 138 millió 293509 lej folyt be az elmúlt évben, ugyanekkor a különböző mellékilletékek címén 36 millió 830 ezer lej fizettek ki a kereskedők, vagyis a vámdíjak huszonhét százalékát.

Ezeknek az illetékeknek országos átlaga 15 százalék, ami azt jelenti, hogy Erdély és Bánát kereskedőinél ez a 15 százalék 304 millió 500 ezer lej tesz ki. Ha ezt az összeget hozzáadjuk a szorosan vett vámillétekek összegéhez, azt az eredményt kapjuk, hogy Erdély és Bánát kereskedői évenként átlag 2334 millió lej fizetnek be a vámhivatalokhoz. Külföldön ezt az összeget 5 1/2—7 százalékos kamattal hitelez az állam, nálunk azonban a kereskedő kénytelen minimálisan 30 százalékra felvenni a pénzt, holott vámszabadraktár esetén a hivatalos 6 százalékos kamattal kellene csak fizetnie, tehát 24 százalékos kamatvesztése van. Nem szólva arról, hogy a kereskedő igen gyakran csak évek múlva vételezi be a vámdíjba fektetett összegeket, átlagosan három hónap alatt mégis megkapja.

Három hónapra a kamatvesztés 6 százalék, amely 2334 millió vámdíjnál 140 millió 40 ezer lej jelent.

Ha ehhez az összeghez még hozzávesszük azt a 67 millió 696 ezer lej, amelyet vámbirság fejében inkasszáltak a vámhivatalok, akkor a vámszabadraktárak hiánya miatt Erdély és Bánát kereskedelme 207 millió 736 ezer lej effektív kárt szenved egy esztendőben.

gazdasági bizottsága elé terjeszteni. A bizottság kedden délelőtt ülésezik és folytatja a vámtarifa egyes tételeinek letárgyalását, azonkívül pedig más aktuális gazdasági kérdésekkel is foglalkozni fog.

Még mindig nincs megegyezés az új cukorrépaárak ügyében. A romániai cukorgyárak képviselői már hónapok óta tárgyalnak a répatermelőikkel az új cukorrépaárak kérdésében, de megegyezés még nem jött létre, mert a termelők ragaszkodnak eredeti követelésükhöz, hogy a répaárakat a cukorárak átlaga szerint állapítsák meg. Pénteken este a kereskedelmi és ipariügyi minisztériumban újabb ta-

Tőzsde

A piac lanyhább tendencia mellett tartózkodó és üzletlenn volt. Az export stagnálása miatt csak ultimóra várnak fellendülést.

Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. jelentése		Valutapiac 1927 március 7 (Rador)							
Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka-rest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3320—3330	—	—	491 3/4	3325	11014	13660	649	1923
Newyork ..	171—172	520	520	2557	173	57250	71040	33765	—
London	838—840	2523 1/4	2523 1/4	12410	838	2778	344620	16382	495 1/4
Páris	680—690	2033 1/2	2033 1/2	—	676	2238 3/4	2777 1/2	13235	39112
Milano	770—780	2282 1/2	2282 1/2	11220	762	2515	3118 1/2	14862	439 1/2
Prága	512—514	1540	1540	—	512	1695 1/2	2104 1/2	—	296 1/4
Budapest ..	3020—3030	9090	9090	—	3000	—	12406	591 1/8	—
Belgrád	—	913 1/2	913 1/2	—	300	1005 1/2	124770	5944 1/2	—
Bukarest ..	—	310	310	1525	—	332	42370	2035	59 1/4
Varsó	—	5805	5805	—	—	—	7940	373 1/2	—
Bécs	2430—2440	7315	7315	—	2440	8056 1/4	—	475 1/2	—
Berlin	4100—4110	12325	12325	—	4110	13575	16836	80020	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 310, Páris 1525, Budapest 33200, Bécs 42370, Prága 2035.

nácskozás volt, amelyen azonban nem sikerült a cukor átlagárát megállapítani. A tárgyalások menetéből arra lehet következtetni, hogy a cukorra vagononkénti árat 12.500 lejben fogják megállapítani. Csütörtökön újra összeülnek az érdekeltek és ebből az alkalomból feltétlenül megállapítják a répa árat, azonkívül arról is dönteni fognak, hogy az 1927. évi kampányban is a régi kritériumok fognak a kalkuláció alapjául szolgálni, vagy sem.

Ezerszázalékos valorizációt ítélt meg a magyar bíróság. Budapestről jelentik: Egyik budapesti nagybank igazgatója 1920-ban 240 ezer korona évjáradékkal vált meg az intézettől azzal a kikötéssel, hogy amennyiben a magyar pénz változik, ez a járandóság ugyanolyan arányban változik az új pénznemre, mint az intézet élén álló vezérigazgatóé. A bank a pengő- valuta behozatalakor 12500-as hányadban akarta az évjáradékot kifizetni. Az igazgató azonban a bírósághoz fordult, amely kihallgatta a bank vezérigazgatóját és minthogy a betervezett adatokból kiderült, hogy a vezérigazgató most 4100-szor annyi jövedelmet huz papirkoronában, mint 1920-ban, a felperesnek ezerszeres valorizációt ítélt meg.

Fizetési moratóriumot kapott a bukaresti „Au Printemps” áruház. Bukarestből jelentik: Annak idején nagy feltűnést keltett a romániai piacon a 36 fővel dolgozó bukaresti „Au Printemps”-divatáruház fizetési nehézsége, melynek következtében a cég félévi moratóriumot kért. A vállalat tartozásai 135 és félmillió lejt tesznek ki, amivel szemben kimutatott vagyona 175 millió lej. Hathónapi moratóriumot kapott. Egy másik kisebb, bár jelentékeny méretű bukaresti fizetésképtelenség az ottani Lebovitz rövidáru nagykereskedés, mely 25 millió lejjel lett fizetésképtelen, szintén hathónapi moratóriumot kapott.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állást-keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelégés lezlet csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. **Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.**

Figyelem!

Ajánlok erdélyszerte elismert, a nagyváradi rabbinátus által Hechscherrel ellátott, olvasztott és tisztán kezelt **חמץ של פסח** **חמץ של פסח**

husvétii libazsirt

és libabört, a legelősebb napiárak mellett. **Friedmann Sámuel - Oradea-Mare** Cuza Voda 6. **Rendelésnél nagyobb előleg küldendő**

Ezüstöt a legmagasabb napi aron vásárola

Tacâmul

ezüstáru és evőeszközigyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Egyszobás vagy szobakonyhás lakást keresek a belváros közelében, április 1-re. „Jól fizetek” jelűen a kiadóba.

Eine bessere jüdische Frau sucht Posten als Wirtschafterin, ist sehr tüchtig in kochen und in Wirtschaften. Briefe sind zu richten an die Administration unter „Wirtschaft”.

Helybeli esti és reggeli **חמץ של פסח**

tej

(kívánatra hához szállítva is) állandóan kapható Elek tejüzemében, Sulu (v. Viz-u.) 8.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A Román Opera műsora

Szerda: Pillangókisasszony (Jovita Fuentessel).

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Kedd: Arszyonykám. (Operette-ujdonság. 5-ödször. Bérletszűnet. Sorozat 313.)

Szerda: Éva. (Operette-repriz. Új betanulással és új szereposztással. Karácsonyi Ili, Neményi, Tolnay, Ihászszal. Premierbérlet 54 sz. Sorozat 314.)

Csütörtök: Marika. Táray bucsufellépésével. Napibérlet 56. szám A. Sorozatszám 315.)

Péntek: Nincs előadás.

Szombaton 3-kor: Házitündér. (14-ik ifjúsági előadás, olcsó helyárrakkal. Bevezető előadást tart Kovács Dezső igazgató. Sorozat 316.)

Szombaton 8-kor: Sztrogoff Mihály utazása Moszkvától Irkuckig. (Premierbérlet 55. szám. Sorozatszám 317.)

Vasárnap fél 3-kor: Cirkuszhercegnő. (Rendes helyárrakkal. Sorozat 318.)

Vasárnap 6-kor: Asszonykám. (Operette-ujdonság 6-odszor. Rendes helyárrak. Sorozat 319.)

Vasárnap 9-kor: Sztrogoff Mihály utazása Moszkvától Irkuckig. (Napibérlet 56. szám B. Sorozat 320.)

Hétfő: Sztrogoff Mihály utazása Moszkvától Irkuckig. (Napibérlet 57 szám A. Sorozat 321.)

Róth

cipésznél Szép-u. 2. sz. alatt készülnek a legújabb divatu cipőkülönlegességek

MEGHÍVÓ

A Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Cluj

1927. évi március hó 19-én délután 4 órakor saját helyiségében, Piața Unirii 9., tartja meg

XXXII-ik évi rendes közgyűlése

melyre a t. részvényesek ezennel meghívotnak.

T A R G Y S O R O Z Á S

1. Az igazgatóság jelentése, a felügyelőbizottság jelentése és az évi zárszámadások előterjesztése.
2. Határozathozatal az évi nyereség felosztása, nemkülönben az igazgatóság és felügyelőbizottság részére felmentvény megadása tárgyában.
3. Javaslat az alaptőkének 25 millió leire való felemelésére.
4. Az alapszabály 5. §-ának módosítása.
5. 16 igazgatósági tag választása 3 évre.
6. 6 felügyelőbizottsági tag választása egy évre és javadalmazásuk megállapítása.
7. Indítványok.

Figyelmeztetés: Tisztelettel felkérjük a t. részvényeseket, akik a közgyűlésen részt venni akarnak, hogy az alapszabályok 20-ik §-a értelmében részvényeiket a közgyűlés előtt 3 nappal az intézet pénztáránál Kolozsvárt, vagy a bank dési fiókintézeténél, még le nem járt szelvényeivel együtt, a hivatalos órák alatt letétbe helyezni szíveskedjenek

A Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság Igazgatósága

TEHER

Mérlegszámla 1926. december 31-én.

VAGYON

Pénztárkészlet	11,782.204	Részvénytőke	15,000.000
Követelés pénztárkezelőktől	11,203.374	Tartalékok:	
Értékpapírok	66.473	Tartaléktőke*	4,050.000
Váltók	81,905.870	Kétes követelések tartalékalapja	2,000.000
Adósok	68,037.029	Alapok:	
Garanciák	17,388.417	Nyugdíjalap**	800.000
Ingatlanok:		H. Ferenczy Gyula v. ig. XXX. év. jub. tisztv. s. alap	100.000
Cluj, Piața Unirii 6.	880.000	Betétek	133,638.814
Dej, Fiókszékháza	50.000	Hitelezők	12,090.196
	930.000	Visszleszámitolt váltók	470.000
Beszedési értékek	8,750.522	Garanciák	17,338.417
Felszerelések teljesen leírva	87	Be nem váltott szelvények	127.937
		Átmeneti kamatok	2,281.163
		Beszedési értékek	8,750.522
		Tiszta nyereség	3,366.839
			18
			81
	191,263.367	* Ez évi dotációval 4,800.000 lei	191,263.367
		** Ez évi dotációval 1,000.000 lei	

Eredmény számla.

Költségek:		Nyereségáthozat 1925. évről	202.355	55
Igazgatók, tisztviselők és egyéb alkalmazottak fizetése és lakáspénz illetménye, adók, portó és sürgönydíj	4,721.761	Tiszta kamatjövedelem, jutalékok és egyéb nyereségek	8,377.914	33
Törvény által megengedett kétes követelések tartalékalapjára adómentesen átirva	1,000.000	Ingatlanok jövedelme	340.300	50
Nyereség egyenleg:		Leírt követelésekből befolyt	168.030	68
Nyereségáthozat 1925. évről	202.355			
1926. évi tiszta nyereség	3,164.483			
			9,088.601	04

Cluj (Kolozsvár), 1926. évi december 31-én.

Fodor József s. k. vezérigazgató-helyettes

Hienz Vilmos s. k.

Hirsch Vilmos s. k.

Mendl Jakab s. k.

Ferenczy Gyula s. k. alelnök, vezérigazgató

Dr. Nemes Ferenc s. k.

Dr. Bene Ferenc s. k. f. b. tag

Zopa István s. k. f. b. tag

gróf Teleki László s. k. elnök

Dr. Nemes Ferenc s. k.

Leon V. Sculy Legótheti s. k.

Dr. Tosa Gyula s. k. f. b. elnök

Sonnensieb Hermann s. k. f. b. tag

Bergner Dezső s. k. f. b. tag

A könyvelésért: Bárán Lajos s. k., ügyvezető-igazgató, export-contabil

C. G. Costa Foru s. k.

Christa Simionescu s. k.

Dr. Wertheim Mór s. k.

br. Wesselenyi Miklósné s. k.

Ezen mérlegszámlát az üzleti könyvekkel egybeahasonlítva, megegyezőnek találtuk.

Cluj (Kolozsvár), 1927. évi március hó 4-én.

Dr. Bene Ferenc s. k. f. b. tag Zopa István s. k. f. b. tag Dr. Tosa Gyula s. k. f. b. elnök Sonnensieb Hermann s. k. f. b. tag Bergner Dezső s. k. f. b. tag

Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat, R.-T. nyomása, Cluj, Str. Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 10. sz.

Szerkesztőség, hivatal és nyolc Cluj-Kolozsvár, Str. L. Pop (Brassai-u.)

Telefon:

Szerk. és kiadó: 9-77

Zs. N. Sz. —

Egyes szám ára udvaron és vidék Bukarestben is

1927 március

Min

Aki azt hisz lezárultak, súlyos el, sőt nap nap kormányra. Ma magva sokkal sajtóközleménye A mai politika oszt, vagy szor lép-e a kormány kollaborál a ké feltételezni Ave ról, hogy ezen miatt megingat tét. Sem kifelt kormány pozició néppártba, akár Averescu tábornak arja Goldisék más oka van. A az első pillanatt hogy a Goldis-felvétele pusztán sokkal mélyreki kirobbanásra.

Ebben a kü mások, mint ak teljes harci dre affér ugyanis a molási kísérlete tározó lépés a szabadulás felé. nevezett Manoil ról a beavatott Lepadatu, mint előretolt őrszem párt egészen m cepeciójával. Az történejk a lej cío, külföldi kö telenségig, más a liberális párt szágban, avagy esönök révén u

A Manoiles elintézt. Töbl a belügyminisz sem Manoilescu hivatalaikba, h el a legfontosa mány a goldist a liberálisok fo mészetes, hogy kor ettől a kel duhlat. Hiszen házasság. Ave ellenállhatatlan Goldisékkel, ne társulásnak elő kezmenyei lesz érzi magát arr metlenebbé vál Azt hisszük, A érintené a legk és társai bejele és belépnek a azonban tudja, egyrészt Goldi másrészt ama sem, amellyel tere és a liber

A kérdés e szerü és nagyo mára. Goldisé állanak lesben az első alkalm hetik a minisz ségük annál r

nácskozás volt, amelyen azonban nem sikerült a cukor átlagárát megállapítani. A tárgyalások menetéből arra lehet következtetni, hogy a cukorrépa vagononkénti árát 12.500 lejben fogják megállapítani. Csütörtökön újra összeülnek az érdekeltek és ebből az alkalomból feltétel nélkül megállapítják a répa árát, azonkívül arról is döntenek, hogy az 1927. évi kampányban is a régi kritériumok fognak a kalkuláció alapjául szolgálni, vagy sem.

Ezerszázalékos valorizációt ítél meg a magyar bíróság. Budapestről jelentik: Egyik budapesti nagybank igazgatója 1920-ban 240 ezer korona évjáradékkal vált meg az intézettől azzal a kikötéssel, hogy amennyiben a magyar pénz változik, ez a járandóság ugyanolyan arányban változik az új pénznemre, mint az intézet élén álló vezérigazgatóé. A bank a pengő- valuta behozatalakor 12500-as hányadban akarta az évjáradékot kifizetni. Az igazgató azonban a bírósághoz fordult, amely kihallgatta a bank vezérigazgatóját és minthogy a betérjesztett adatokból kiderült, hogy a vezérigazgató most 4100-szor annyi jövedelmet húz papírkoronában, mint 1920-ban, a felperesnek ezerszeres valorizációt ítél meg.

Fizetési moratóriumot kapott a bukaresti „Au Printemps” áruház. Bukarestből jelentik: Annak idején nagy feltűnést keltett a romániai piacon a 36 fiókkal dolgozó bukaresti „Au Printemps”-divatáruház fizetési nehézsége, melynek következtében a cég félévi moratóriumot kért. A vállalat tartozásai 135 és félmillió lejt tesznek ki, amivel szemben kimutatott vagyona 175 millió lej. Hathónapi moratóriumot kapott. Egy másik kisebb, bár jelentékeny méretű bukaresti fizetésképtelenség az ottani Lebovitz rövidáru nagykereskedés, mely 25 millió lejjel lett fizetésképtelen, szintén hathónapi moratóriumot kapott.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állást keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelígyés leirelet csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. **Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.**

Figyelem!

Ajánlok erdélyszerte elismert, a nagyváradi rabbinátus által Hechscherrel ellátott, olvasztott és tisztán kezelt **כשר של פסח** **שרענא ארט.**

husvétii libazsirt

és libabört, a legelősebb napiárak mellett. **Friedmann Sámuel - Oradea-Mare** Cuza Voda 6. **Bendelésnél nagyobb előleg küldendő**

Ezüstöt a legmagasabb napi áron vásárola **Tacâmul** ezüstáru és övöszkőgyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Eine bessere jüdische Frau sucht Posten als Wirtschafterin, ist sehr tüchtig in kochen und in Wirtschäften. Briefe sind zu richten an die Administration unter „Wirtschaft“.

Helybeli esti és reggeli **כשר friss tej**

(kívánatra házhoz szállítva is) állandóan kapható Elek tejüzemében, Sulu (v. Viz-u.) S. **tej**

Egyszobás vagy szobakönyhas lakást keresek a belváros közelében, április 1-re. „Jól fizetek” jeligen a kiadóba.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A Román Opera műsora
Szerda: Pillangókisasszony (Jovita Fuentessel).

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor
Kedd: Arszonykám. (Operette-ujdonosság, 5-ödször. Bérletszünet. Sorozat 313.)
Szerda: Éva. (Operette-repriz. Új betanulással és új szereposztással. Karácsonyi Ili, Neményi, Tolnay, Iházszal. Premierbérlet 54 sz. Sorozat 314.)
Csütörtök: Marika. Táray bucsufellépésével. Napibérlet 56. szám A. Sorozatszám 315.)
Péntek: Nincs előadás.
Szombaton 3-kor: Háztündér. (14-ik ifjúsági előadás, olcsó helyárakkal. Bevezető előadást tart Kovács Dezső igazgató. Sorozat 316.)
Szombaton 8-kor: Sztrogoff Mihály utazása Moszkvától Irkuckig. (Premierbérlet 55. szám. Sorozatszám 317.)
Vasárnap fél 3-kor: Cirkuszhercegnő. (Rendes helyárakkal. Sorozat 318.)
Vasárnap 6-kor: Asszonykám. (Operette-ujdonosság 6-odszor. Rendes helyárak. Sorozat 319.)
Vasárnap 9-kor: Sztrogoff Mihály utazása Moszkvától Irkuckig. (Napibérlet 56. szám B. Sorozat 320.)
Hétfő: Sztrogoff Mihály utazása Moszkvától Irkuckig. (Napibérlet 57 szám A. Sorozat 321.)

Róth

cipésznel Szép-u. 2. sz. alatt készülnek a legújabb divatu **cipő-különléges-ségek**

MEGHÍVÓ
A Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Cluj
1927. évi március hó 19-én délután 4 órakor saját helyiségében, Piața Unirii 9., tartja meg **XXXII-ik évi rendes közgyűlését** melyre a t. részvényesek ezennel meghívotnak.

- Tarjysorozat:**
1. Az igazgatóság jelentése, a felügyelőbizottság jelentése és az évi zárszámadások előterjesztése.
 2. Határozathozatal az évi nyereség felosztása, nemkülönben az igazgatóság és felügyelőbizottság részére felmentvény megadása tárgyában.
 3. Javaslat az alaptőkének 25 millió leire való felemelésére.
 4. Az alapszabály 5. §-ának módosítása.
 5. 16 igazgatósági tag választása 3 évre.
 6. 6 felügyelőbizottsági tag választása egy évre és javadalmazásuk megállapítása.
 7. Indítványok.
- Figyelmeztetés:** Tisztelettel felkérjük a t. részvényeseket, akik a közgyűlésen részt venni akarnak, hogy az alapszabályok 20-ik §-a értelmében részvényeiket a közgyűlés előtt 3 nappal az intézet pénztáránál Kolozsvárt, vagy a bank dési fiókintézeténél, még le nem járt szelvényeivel együtt, a hivatalos órák alatt letétbe helyezni sziveskedjenek
- A Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság Igazgatósága**
Cluj, 1927. évi február 26-án

Mérlegszámla 1926. december 31-én.

VAGYON		TEHER	
Pénztárkészlet	11.782.204	Részvénytőke	15.000.000
Követelés pénztárvezetektől	11.203.374	Tartalékok:	
Értékpapírok	66.473	Tartaléktőke*	4.050.000
Váltók	81.905.870	Kétes követelések tartalékalapja	2.000.000
Adósok	68.037.029	Alapok:	
Garanciák	17.988.417	Nyugdíjalap**	800.000
Ingatlanok:		H. Ferenczy Gyula v. ig. XXX. év. jub. tisztv. s. alap	100.000
Cluj, Piața Unirii 6.	880.000	Betétek	133.638.814
Dej, Fiókszékékháza	50.000	Hitelezők	12.090.196
Beszédési értékek	8.750.522	Visszleszámitolt váltók	470.000
Felszerelések teljesen leírva	87	Garanciák	17.238.417
		Be nem váltott szelvények	127.987
		Átmeneti kamatok	2.281.163
		Beszédési értékek	8.750.522
		Tiszta nyereség	3.366.839
	191.263.367	* Ez évi dotációval 4.800.000 lei	191.263.367
	81	** Ez évi dotációval 1.000.000 lei	81

Eredmény számla.

TARTOZIK		KÖVETEL	
Költségek:		Nyereségáthozat 1925. évről	202.355
Igazgatók, tisztviselők és egyéb alkalmazottak fizetése és lakáspénz illetménye, adók, portó és sürgönydíj	4.721.761	Tiszta kamatjövedelem, jutalékok és egyéb nyereségek	8.377.914
Törvény által megengedett kétes követelések tartalékalapjára adómentesen átirva	1.000.000	Ingatlanok jövedelme	340.300
Nyereség egyenleg:		Leírt követelésekből befolyt	168.030
Nyereségáthozat 1925. évről	202.355		
1926. évi tiszta nyereség	3.164.483		
	55		
	3.366.839		
	18		
	9.088.601		9.088.601
	04		04

AZ IGAZGATÓSÁG: A könyvelésért: **Bárán Lajos** s. k., ügyvezető-igazgató, export-contabil
Cluj (Kolozsvár), 1926. évi december 31-én. **Dr. Óvári Elemér** s. k. társelnök
Fodor József s. k. vezérigazgató-helyettes **gróf Teleki László** s. k. elnök **C. G. Cosia Foru** s. k. **Christu Simionescu** s. k.
Nienz Vilmos s. k. **Hirsch Vilmos** s. k. **Mendél Jakab** s. k. **Dr. Nemes Ferenc** s. k. **Leon V. Sculy Logotheti** s. k. **Ungár Lajos** s. k. **Dr. Wertheim Mór** s. k. **br. Wesselényi Miklósné** s. k.
Ezen mérlegszámlát az üzleti könyvekkel egybeahasonlítva, megegyezőnek találtuk.
Cluj (Kolozsvár), 1927. évi március hó 4-én.
Dr. Bene Ferenc s. k. f. b. tag **Zopa István** s. k. f. b. tag **Dr. Tosa Gyula** s. k. f. b. elnök **Sonnensieb Hermann** s. k. f. b. tag **Bergner Dezső** s. k. f. b. tag
Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat, R.-T. nyomása, Cluj, Str. Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 10. sz.

Szerkesztőség, hivatal és nyolc Cluj-Kolozsvár, Str. L. Pop (Brassai-u.)

Telefon: Szerk. és kiadó 9-77

Zs. N. Sz. —

Egyes szám ára udvaron és vidék Bukarestben is

1927 március

Min

Aki azt hisz lezárultak, súlyos el, sőt nap nap kormányra. Ma magva sokkal sajtóközleménye A mai politika oszt, vagy szor lép-e a kormány kollaborál a ké feltételezni Ave ról, hogy ezen miatt megingat tét. Sem kifel kormány pozició néppártba, akár Averescu tábor akarja Goldisét más oka van. A az első pillanatt hogy a Goldis-felvétele pusztán sokkal mélyrehek kirobbanásra.

Ebben a kü mások, mint ak teljes harci dre affér ugyanis a molási kísérlete tározó lépés a szabadulás felé. nevezett Manoil ról a beavatott Lepadatu, min előretolt őrszem párt egészen m cepciójával. Az történiék a lejj óió, külföldi kö telenségig, más a liberális párt szágban, vagy csönök révén u

A Manoilés elintézés. Töb a belügyminisz sem Manoilescu hivatalaikba, h el a legfontosa many a goldist a liberálisok fo mészetes, hogy kor ettől a kel dulhat. Hiszen házasság. Ave ellenálthatatlan Goldisékkal, ne társulásnak elő kezmenyei lesz éri magát arr metlenebbé vál Azt hiszük, A érintené a legk és társai bejele és belépnek a azonban tudja, egyrészt Goldi másrészt ama sem, amellyel tere és a liber

A kérdés e szerü és nagyo mára. Goldisé állanak lenben az első alkalm hetik a minisz ségük annál r